

Rádiózenekar. 18.30:

írek, kozmetika. 10:

15: Unitárius isten-

antos időjelzés, időjá-

A m. kir. Operaház

zenekar hangversenye.

pos királynő — nyi-

berlin. Wagner: Tann-

ária. Wagner: Tann-

Róbert: Scherzo. Mo-

nia. 2: Gramofonhang-

győzelmi induló.

Puccini: Tosca —

u: A bagdadi kalifa

evalló: Bajazzók —

l: Lohengrin — Haty-

Berté: Három a kis-

zsd rá Jonny. Korn-

os. Dvorák—Kreisler:

opin: As-dur Walzer.

abát —duett. Berlioz:

— Rakóczi induló.

riska előadása és ének

előadása könnyű zene.

dr. előadása: Az em-

ője: „Loewenhoek és

Előadás a Studióból.

a humoros felolvasása:

Részletes sport- és ló-

k. 8.30: Hangverseny.

szabó Lujza és Rössler

Operaház művészei.

Arnold zongoraművész

. Rubinstein: Gavotte.

maise. Cornelius: Mär-

er Endre énekszám.

áriája a Turandot-ból.

Mazurka fisz-moll.

Endre énekszám. Tho-

helia örülési jelenet.

tos időjelzés, időjárás-

gyári Imre és cigány

versenye.

perett.

Opera.

alok.

Nemzeti dalok.

Beethoven-dalok. 19.30:

ára. 20.30: Kis rádió

termi zenekar. Utána

Tánczene.

Csajkovszkij-est. 22:

Szórványzó és tánc

isor. 20: Házihangver-

kel. 21.25: Beethoven

k. 21.45: Tánczene.

kor House-szálló zene

je. 23.15: A Cairo Cult

gramofon.

0: Hesseni Frigyes Sám

iveinek előadása. 21.30:

erdei mulatság hely

város erdejéből. 0.30:

lai és zongoradarabjai

El lehet ezt hinni

képben. 20.15: Hang

épekről és országokról

rádiózenekar 10 szám

versenye.

0: Beszámoló a német

esület közigazgatási ün-

0: Kabare Berlinből

0: és tánczene.

0: Berger Károly Free

0: je.

0: arso. 18.50: Hangjáték

0: asszikus bécsi zene.

0: abb operettek részletei

0: r.

0: r.

XIII ÉVF. * SZAM 128
CIBJ—KOLozsvár, 1930
Junius 10 Kedd
5690 ÉV - SZIVAN 14

TAXA POSTALA
PLATITE in NUMERAR
No. 244 716 929

Ara 5 lej

kereskedés és kiadóhivatal:
Strada Baron L. Pop (v. Brassai-
utca) 10. szám. Telefon: 9-77.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 1150 Lei
Félévre 600 „
Negyedévre 320 „
Egy hónapra 110 „

KÜLFÖLDI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénzem).
Egy évre 10 dollár.

Hirdetések tarifa szerint
vételnek fel.

Az Új Kelet az
és bánati zsi
napi
Cikkeink utánn
forrás megjelöl
me
Kéziratokat nem
és megőrzésükre st

400
Diszkrét 2. II. e. S.

Ramasetter Robert

BUDAPEST

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

II. Károly király csak az összes pártvezérek kihallgatása után fog dönteni az új miniszterelnök kinevezéséről

Maniu Gyula a legvalószínűbb miniszterelnök jelölt

Hétfőn kétszer fogadta Károly király kihallgatáson Maniut. Maniun kívül Jorgával, Lupuval, és Juniánnal tanácskozott a király. Hír szerint csak Titulescu hazatérése után dönt a király az új miniszterelnök designálásáról

Altalános politikai és katonai amnesztia készül

Bucaresti-Bukarest, június 9. (Az Új Kelet tudósítójától.) Vasárnap délután fél négy órakor tette le II. Károly király az esküt Románia alkotmányára és délután öt órakor már az ország legelődugottabb sarkában is tudták a nagy eseményt. Az új alkotmányjogi helyzet rendkívüli örömet váltott ki az ország lakosságának minden rétegéből. Újjongó tömegek jártak be nemcsak a főváros, de az ország valamennyi nagyobb városának utcáit és szünni nem akaró lekesedéssel ünnepelték Románia új királyát. A késő délutáni órákban a hadügyminisztériumtól kapott távirati rendelkezés alapján az összes garnizonokban feleskették a katonákat.

A király manifesztuma

II. Károly első uralkodói ténykedése az volt, hogy proklamációját becsatolták az ország népéhez. Az uralkodó első proklamációja így szól:

ROMÁNOK!

Hazám iránti nagy szeretettől vezérelve népem körébe érkeztem, hogy fogadalmam szerint fiam nevelője és hazám őrzője legyek.

Amikor több, mint négy esztendővel ezelőtt számomra érhetetlen eszélyeket alkalmaztak drága atyámmal és velem szemben, hogy szeretett hazám elhagyására kényszerítsenek engem, egy pillanattig sem tudtam hinni, hogy egy olyan dicső uralkodás, mint amilyen édesatyámé volt, ilyen villámgyorsan érhessem véget. Ma szírem teljes melegevel jöttem közeledek és azzal az egyetlen gondolattal, hogy a haza összes munkái és igazságserelő fiait a trón köré gyűjtssem.

Lelekbenem árnyéka sem maradt meg a haragnak azokkal szemben, akik száműzetésem ideje alatt azt hitték, hogy szavaikkal kitérölthetik a nép szívéből azokat a szellemi köteleket, amelyek bennünket egybekapcsolnak.

E nehéz pillanatokban a legszeretőbb felhívással fordulok az ország összes fiaihoz, fogjanak mindnyájan össze a legbecsületesebb együttműködésre.

Kérem, hogy mindnyájan, politikai vélemény és származása való különbség nélkül, velem együtt munkálkodjanak a haza boldogulásán és fejlődésén becsülettel és méltósággal.

Az első királyi dekrétum

Az uralkodó ezután aláírta első királyi dekrétumát, amely a király halála napjától számított összes regnens-tanási dekrétumokat és miniszter-tanási határozatokat ratifikálja. E királyi dekrétum kibocsátásával az utolsó törvényes tolvonás is megtörtént az alkotmányos élet jogiolytonosságának biztosítására.

II. Károly elfoglalta trónját és ettől a pillanattól kezdve minden lépését az ország mint egy ember kísérte figyelemmel. Hiszen a politikai feszültség azzal még nem mulott el, hogy a nemzetgyűlés II. Károlyt királlyá proklamálta. Most már minden szem az új király felé irányult, akinek kezébe van letéve a politikai válság megoldásának a kulcsa.

Mironescu benyújtja lemondását

Délután öt órakor Mironescu miniszterelnök kihallgatáson jelent meg Károly királynál és az alkotmányos szokásoknak megfelelően átnyújtotta a kormány lemondását. A király elfogadta

Megkezdődnek a királyi kihallgatások

A bukaresti lapok újra rendkívüli kiadást dobtak ki az utcára:

— Mironescu miniszterelnök lemondott, néhány óra múlva Károly király új miniszterelnököt designál.

A már elfaradt bukaresti tömeget újra felrázta latergiájából az új hír. Ki lesz az új miniszterelnök? — talál-gatta mindegyik. Egymást kergették a kombinációk. A legkomolyabban az a hír tartotta magát, hogy Maniu kap újra megbízást. Voltak lapok, amelyek továbbra is koncentrációs kormányt ter-vét emlegettek. Néhány pere múlva a Dimineatanak egy új külön kiadása a koncentrációs kormány gondolatát lát-szott megerősíteni.

— Károly király — írta a lap — nem akarja feloszlatni azt a parlamen-tet, amely őt királlyá proklamálta és nem akarja kitenni az országot egy választás izgalmainak. A király magá-hoz kérte a pártvezéreket, hogy az összes politikai faktorokat koncentrá-ciósi kormány alakítására beszélje rá a közös munka és főleg egy egységes gazdasági program alapján, amely az országot kivezetné a súlyos gazdasági krízisből.

Jorga a királynál

Este fél hét órakor megtörtént az első audiencia a Calea Victoriei-i királyi palotában. Jorga professzor jelent meg elsőnek Károly király előtt s a király felszólítására elmondotta véleményét a politikai helyzetéről. Kiszívár-nokot hírek szerint Jorga Prezan tábor-nokot ajánlotta volna miniszterelnök-nek, akinek a kormányában ő is haj-landó volna részt venni, de csak abban az esetben, ha Goga nem lesz tagja a kabinetnek.

Miklós herceg az aviatika főparancsnoka

Hét óra előtt néhány perccel távozott Jorga professzor a királyi palotából. A lapok úgy tudták, hogy hét órakor Maniu Gyula kihallgatására kerül a sor. Károly király azonban Jorga kihall-gatása után úgy intézkedett, hogy a ki-hallgatásokat felbeszakítja és azokat

a lemondást és megbizta a miniszterelnököt, vezesse tovább az ország ügyeit az új kormány esküteléig. Egyben köszönetét fejezte ki Mironescu-nak, hogy 24 órára vállalta megbiz-tását és azt olyan szépen teljesítette.

Mironescu az audiencia után a követ-kezőket jelentette ki az újságíróknak:

— Boldog vagyok, hogy egy olyan rendkívül lelkes aktust, mint a tegnapi volt, egy nemzetgyűlésen, mint a nép körében, minden nehézség nélkül siker-ült elvégeznünk. Kötelességemet hazám és a trón iránt elvégezve, missziómat a Felsőség kezébe tettem le.

Cadere nagyváradi jogakadémiai tanár lett a sziguranca új vezérigazgatója

Az új miniszterelnök designálásáról még mindig semmi hír. Ehelyett az új Cadere Victort, az igazságügyminisz-terium adminisztratív államtitkárát, a nagyváradi jogakadémia volt professzo-rát kinevezték a sziguranca vezérigaz-gatójává.

Marinescu Gabriel ezredes, a 9. hu-szárezred parancsnokát Bukarest rend-őrprefektusává nevezték ki Nicolaeau tábornok utódjává.

Eremia Grigorescu tábornokot a ki-rály adjutánsává nevezték ki.

Ki lesz az új udvari miniszter

A lemondott udvari miniszter helyé-re három kombináció is felbukkant. Nae Ionescu egyetemi tanárt, a leghü-séesebb carlista lapnak, a Cuvântul-nak főszerkesztőjét, Mironescu lemon-dott miniszterelnököt és Mihail Manoi-lescut kombinálják Hiotu helyére, aki-nek azért kellett távoznia, mert ő iratta alá négy évvel ezelőtt az akkori trón-örököslel lemondó levelét. Hasonló ok-miatt adta be táviratilag lemondását Diamandy párisi követ is, akinek utód-ját még nem jelölték ki.

Maniu a királynál

Délben 12 órakor Maniu Gyula jelent

meni palotába. Egy félóra múlva Ro-mánia trónörökösét és Gyulafehérvár vajdáját visszavitték édesanyjához, a király pedig Popovici Mihályt, a Mi-ronescu-kormány belügyminiszterét fo-gadta.

A király Curtea de Argesben

Az esti órákban már mindenki tudta, hogy az új miniszterelnök designálá-sára legfeljebb hétfőn kerülhet sor. Ká-roly király este kilenc órakor Curtea de Argesbe utazott ahová éjjelkor ér-kezett meg az udvari vonattal. Mig a király édesatyja koporsójánál imádko-zott, Bukarest összes utcáit kivilágítot-ták, fáklásmenetek jártak be az utcá-kat katonazenekarok kíséretében, ame-lyek éjjelig játszották a nemzeti him-nuszt és a vidám pattogó indulót.

Hétfőn délelőtt 11 órakor érkezett haza Károly király Curtea de Arges-ből. A kora délelőtti órákban újból élénken dolgoztak a fantáziák és izga-tottan találgatták, hogy ki lesz az új miniszterelnök. A nemzeti parasztpár-tban a hangulat rendkívül bizakodó és lelkes. Azt hiszik, hogy a párt kormány-zását eddig megnehezítő, sőt gyakran megbénító módszerek és praktikák megszüntével elérkezett a nyugodt kor-mányzás ideje, amelyben a pártnak módjában lesz programját a maga egé-szében megvalósítani.

Még semmi se történt.

Újra megindultak az izgatott találgatások. Egyik verzió szerint Titules-cu táviratilag hazahívták, hogy az ő véleményét is kikérje a király a politi-kai válság megoldásáról. A déli órák-ban erősen tartotta magát az a hír, hogy az új miniszterelnök designációja nem is fog megtörténni addig, mig Ti-tulescu haza nem érkezik. Különböző érdekelt körök azonban továbbra is a koncentrációs kormány megalakulását jósolták. Eszerint a kormány elnöke Prezan tábornok lenne, annak vezető tagjai pedig Maniu, Jorga, Averescu és Titulescu volnának.

vezetmény
gelnek ne

őinek megelégedésére

nyújtott

0%

szobaárainkból

0%

ésó éttermi árainkból

funkban van az UJSAG

esített megállapodás alap-

kibővítés

Kir. Operaház

eti Színház

eti Színház

ésékelt árú jegyekkel. Te-

resletre kérjük szoba és

elését két-három nappal

előnk közölni.

SZÁLLODA

dapest

pályaudvar érkezési

nes kocsiköltés.)

A történelmi nemzetgyűlés, amely II. Károlyt királlyá proklamálta

A kamara és a szenátus külön-külön ülésen szavazták meg a január 4-iki aktus megsemmisítését. A nemzetgyűlés a pártvezérek ünnepélyes deklarációi után királlyá proklamálta Károly herceget

II. Károly király első szózata az ország népéhez

Soha nem volt talán Bukarestnek oly forró, lelkes és izgalmas napja, mint vasárnap. Már a kora hajnali órákban talpon volt mindenki, hogy közvetlen közelből lehessen tanúja a nagy történelmi eseménynek. Károly herceg királlyá proklamálásának. Délelőtt 11 órára hívta össze a kormány az alkotmányozó nemzetgyűlést, de a Mitropolia-dombon reggel 7 órakor már akkora tömeg szorongott, hogy az egymástán érkező autók csak nagy ügyvel-bajjal tudnak keresztül vergődni a parlament bejárataig.

A főváros utcáin, a széles boulevardokon és a Calea Victoriein órákig elakadt a forgalom, mert végeláthatatlan tömeg hömpölygött fel és alá a királyi palota előtt. Háromszoros kordont vont a katonaság a királyi palota elé, de így is alig tudták megakadályozni, hogy a lelkesedés paroxizmusában örvengő tömeg be ne hatoljon a palotákba, mert mindenki szemtől-szembe akarta látni Károly herceget, aki néhány óra múlva immár Románia királya lesz.

Nincs egyetlen disszonáns hang sem

Szombaton még arról volt szó, hogy rendkívüli intézkedéseket foganatosítsanak a rend fenntartására. Hajnalban mégis bevonták a megkettőzött őrszemeket, hiszen mindenki láthatta, hogy rendkívüli intézkedésekre nincsen szükség. Bukarest egész lakossága fenntartás nélkül Károly király lábai elé helyezte hódolatát. A liberálisok, az egyetlen párt, amely ellenszegülést mutatott, sem volt látható sehol sem. Kint az utcákon egyetlen egy disszonáns hang sem zavarta meg az ünnepi hangulatot. A szolgálatos rendőrök törődnek most is a renddel. Minden utcakereszteződésnél a közlekedési rendőr azzal van elfoglalva, hogy elolvassa a legfrissebb külön kiadások jelentéseit. A forgalom majd eligazodik magától.

Életveszélyes tolongás

És meg is minden magától. Akár akar valaki, akár nem, csak a Mitropolia-dombra mehet, oda sodorja el lenálthatatlanul a tömeg. A domb lábánál négyszeres kordont vontak díszruhás csendőrök s csak speciális igazolással lehet keresztülvergődni a kordonon. Tul a kordonon a dombra vezető ut két oldalán a testőrgárda áll sorfalat. A kamara palotája előtt ember ember hátán tolong, frakkos képviselők és szenátorok kétségbeesetten igyekeznek a bejáratig jutni. A hihetetlen tolongásban a parlamenterek frakkjáról le-sodorják a kitiintéseket, a teljes dísz-be öltözött tábornokok csak egy-két zsi-
őr és gomb aran jutnak el az ajtóig.
Néhány asszonyon hisztériás roham tör ki, nekimennek a kordonnak s a csendőrök puskatussal kényszerítik vissza őket. Ebben a pillanatban öt hatalmas autó vergődik keresztül a tömegben. Megérkezett a diplomáciai testület. A külföldi követek tanácstalanul állanak az autók lépcsőjén. Egy lépést sem lehet tenni sem előre, sem hátra. Végül is az újságírók sietnek segítségére a diplomataknak, rohamot intéznek az egyik bejárat ellen s néhány pernyi közel-harc után a diplomaták bejutottak a kamara folyosójára.

A nemzetgyűlés főrendezője

Pompiliu Joanitzescu a főrendezője a nemzetgyűlésnek. Tíz óra után hiába nyitogatja már a száját, egyetlen hang sem jön ki belőle. Végleg kikiabálta a tüdejét és hangszálait. A homlokáról két oldalt vastagon folyik az izzadság, hevesen gesztikulál és artikulátlan hangokkal adja meg újabb rendelkezéseit

a teremőröknek. Szembe feszíti mellett a minél hamarabb bejutni akaró parlamentereknek, sikerült is egy pillanatra visszaszorítani őket, de a főrendező frakkja a nagy tolongásban rongyokba szakadozott.

Vége az összes képviselők bejutottak. Kint a tömeg sikertelenül próbál a karzatokra bejutni, reggel 7 óra óta tömve vannak a karzatok. A képviselők és az újságírók a kamara széles folyosóin verődnek csoportokba. Szokatlanul csendesek és szokatlanul ünnepélyesek. Halk, megilletődött hangon vitatkoznak a legutóbbi eseményekről.

Megérkezik Maniu

Most egyszerre az egész folyosó tap-solni kezd. Megérkezett Maniu. Rend-kívül komoly és gondterhelt az arca, sebtében kezét fog közvetlen környezetével, de senkivel sem beszél. Az újsá-gírók felé egy barátságos mosolyt küld.
— Megyek Budaacsonya kapálni — mondja.

Presan tábornokot meleg óvációval fogadják. Averescu, aki civelben van, feléje siet, néhány szót vált Presannal,

Teljes gőzzel szavazzák a törvényeket

Pontban 11 órakor az ülésteremben megkezdődik a szenátus ülése. Mironescu miniszterelnökkel élén a kormány összes tagjai ott ülnek a miniszteri pad-sorban. A diplomaták páholyában a kül földi államok bukaresti követei felve-szik hivatalos merev arcukat és kezdő-dik az ülést. Mironescu miniszterelnök bejelenti, hogy a Maniu-kormány lemond-tott, felolvassa az új kormány kineve-zéséről szóló régenstanácsi dekrétumot. Az izgalom a tetőfokára hág, amikor a miniszterelnök felolvassa azt a törvény-javaslatot, amely a királyi család sta-tutumára vonatkozó törvény 6. és 7. pa-ragrafusát eltörli.

Öt percre felfüggesztik az ülést, hogy ezalatt a szenátus szkeciói megvitathas-sák a javaslatot. Alig telik le az öt percre, amikor Romanescu szenátor, a ja-vaslat előadója, a tribünre lép és a ja-vaslat szövegét, amely öt percre alatt ke-restülment a szkeciókon, újra felol-va. Traian Bratu elnök elrendeli a névszerinti titkos szavazást, amelynek során 182 szavazattal 1 ellenében meg-szavazzák a törvényt. Percekig tartó taps és üdvözlőfogadják az ered-mény kihirdetését. Ezután Apostol Popa parlamenti iniciatívából leteszi a

Jorga ellenzi a „Gyulafehérvár vajdájá” címet

Jorga professzor szót kér a javaslat-hoz és elégedettségét fejezi ki afölött, hogy a kormány egy olyan javaslatot szavaztatott meg a szenátusban, amely elözüleg senkivel sem ismertetett.
— Az egész világ nevetni fog raj-tunk e cím miatt — mondja Jorga pro-fesszor. Mit jelent ez a cím? Nem tud-tak valami jóbatt találni? Nem lehet a trón örökösét Gyulafehérvár vajdájá-nak nevezni. Hiszen ez az elnevezés szláv eredetű és nem hozható kapcsola-tba Vitéz Mihály történetével. A kor-mány úgy látszik nem tud megsza-badni a formahibáktól és mégsem jár-já, hogy Románia állami életéből ope-rettet faragjanak.
— Nem mi készítettük el ezt a javas-latot, — ríposztózik Mironescu minis-terelnök — parlamenti iniciatívából nyújtották be.

Tíz percre felfüggesztik az ülést, hogy a bizottságokban megkezdhessek a javaslat vitáját. A bizottság ülésén Jorga azt indítványozza, hogy a trón-

majd eltűnik és egy félóra múlva az ő alakja is teljes tábornoki díszben tűnik fel a kamara folyosóján.

A várakozás percei

A nemzetgyűlés megnyitását várja tü-relmetlenül mindenki, mert a kamara és a szenátus nemzetgyűlésnek deklarált együttes ülésén fogják Károly herce-gét Románia királyává proklamálni. A nemzetgyűlés azonban egyelőre még nem ülhet össze. Akármennyire is sür-gős a proklamáció, egy egész halom for-maságot kell előtte elintézni. A kama-rának és szenátusnak külön-külön meg kell szavazni két törvényjavaslatot, az egyiket, amely a január 4-iki aktust ha-tálytalanítja és egy másikat, amely a királyi család statutumait változtatja meg. Be kellett tartani az összes formá-kat és szabályokat, de a törvényhozó testület két Háza mégis tüneményes gyorsasággal végzett a két javaslatnál. Előbb tehát a szenátus ülésezett, utána a kamara s azután alakult át a törvény-hozás két háza nemzetgyűléssé. Hogy egyszerűbb legyen a dolog, a szenátus is a kamarában ülésezett.

Ház asztalára törvényjavaslatát, amely Románia mindenkorai trónörökösének a „Gyulafehérvár fővajdájá” címet adományozza. Ujra öt perc szünet.

A parlamenti iniciatívából benyújtott javaslat megjárja a szkeciókat, a plé-num elé kerül és 178 szavazattal 1 elle-nében el is fogadják.

Bratu elnök néhány rövid szóval be-zárja a szenátus ülést és felszólítja a szenátorokat, hogy a folyosókon vár-janak addig, míg az ülésteremben a ka-mara is megszavazza a javaslatokat és összeülhet a nemzetgyűlés.

A kamara ülése

Féltizenkét óra lett, mire Pop-Csiesó István megnyitotta a kamara ülést. Mironescu miniszterelnök bejelenti a Maniu-kormány lemondását, az új kor-mány megalakítását és közli a kama-rával, hogy ebben a pillanatban a kor-mány gyakorolja a királyi előjogokat, mert a régenstanács két tagja lemondott magas tiszttségéről. Ezután Manoi-lescu képviselő leteszi a Ház asztalára a szenátus által már megszavazott tör-vényjavaslatot, amely szerint Románia trónörököse, Mihály király Gyulafehérvár fővajdája címet kapja.

Jorga ellenzi a „Gyulafehérvár vajdájá” címet

örökös címe Gyulafehérvár fővajdája helyett Gyulafehérvár fejedelme le-gyen.
A plenáris ülésen a képviselők rend-kívül türelmetlenül sürgették a tör-vényjavaslat megszavazását. Jorga to-vábbra is kitart álláspontja mellett. Mihalecheval polemizál, majd belemegy abba, hogy a javaslatot szavazzák meg módosítás nélkül, de kéri, hogy javas-latát vegyék be jegyzőkönyvbe, hogy majd akklamassabb időben a módosítás megtörténhessen.

Pompiliu Joanitzescu ezután beterjesz-ti a január 4-iki aktus megsemmisíté-séről szóló törvényjavaslatot, amelyet már a szenátus megszavazott. Ujból Jorga beszél, aki történelmi tanulmány-számba menő beszédben fejtegeti az aktus jelentőségét.

Jorga történelmi indokolása

— Ennek az országnak valamennyi lakosa a legnagyobb öröm kitérésével fogja fogadni ezt a törvényt. Hiszen

mit jelentett a január 4-iki aktus? Megtiltották egy embernek, akiben egy adott pillanatban a román nép minden reménye összpontosult, hogy ebben az országban lakjék, akárcsak egy csavargónak. Ez a gondolat csak néhány balkáni politikus agyában születethetett meg.

Jorga ezután elmondja a január 4-iki aktus egész történetét és felemlíti, ho-gyan igyekezett az utolsó pillanati megakadályozni az aktus szentesítését. Egyébként a január 4-iki aktus soha-sem volt törvényes, hiszen Károly trón-örökösnek a trónigénylésről való lemondását az olaszországi román követ előtt kellett volna aláírnia, mert Olaszor-szágnak tartózkodott akkor. Az udvari miniszter előtt tett aláírásnak sohasem volt meg a jogi érvénye.

Jorga beszédének minden passzusát szünni nem akaró tapssal honorálta a kamara, amely végül is 310 szavazattal megszavazta a január 4-iki aktus meg-semmisítését.

Igy ért véget a szenátus, majd a ka-mara történelmi ülése, amely megterem-tette az előfeltételeit annak, hogy a nemzetgyűlés kimondhassa a jogaiba ilyenformán visszahelyezett Károly herceg királlyá proklamálását.

Összeül a királyt-proklamáló nemzetgyűlés

Negyedkét óra volt, amikor egyszerre megszólaltak a kamara épületének ösz-szes csengői, hogy az ülésterembe szó-lítsák a nemzetgyűlés tagjait. A kép-viselők és a szenátorok, akik még az imént ugyanebben a teremben, külön-külön üléseztek, most együttesen alkot-ják a nemzetgyűlést. Az elnöki tribün elé rádiókészülék van szerelve. A terem különböző pontjain fényképező és mozi-felvévő gépek vannak felállítva. A kar-zatok roskadásig vannak telve embe-rekkel.

Pop-Csiesó István elnök megnyitja az ülést és felolvassa a nemzetgyűlést egybehívó dekrétumot.

Ezután Junian megy fel az emel-vényre és javaslatot tesz a január 4-iki törvény megváltoztatására, valamint a régenstanács megszüntetésére. Ezzel egyidejűleg javasolja, hogy a nemzet-gyűlés proklamálja Károly herceget trónörökösnek.

Junian szavait egérvő tapssal fo-gadja a nemzetgyűlés.

Mironescu miniszterelnök bejelenti, hogy a kormány teljesen egyetért a Junian által előterjesztett javaslatok-kal és kéri a nemzetgyűlést, vegye azokat tárgyalás alá.

Maniu Gyula, akit véget nem érő tapssal fogadnak, kijelenti, hogy a nemzeti parasztpárt, amely nemcsak ennek a parlamentnek többségét alkot-já, de a nemzet többségének igazi aka-ratát is képviseli, elfogadja ezeket a javaslatokat és lelkesedéssel üdvözl-i annak az eszmének megvalósítását, hogy a nemzetgyűlés Károly Románia trónörökösének deklarálja.

Maniu szavait zúgó helyeslés kö-veite.

Károly a román trón jogos örököse

Pop-Csiesó elnök most öt percre fel-függeszti az ülést, hogy a nemzetgyűlés illetékes bizottsága vitassa meg a be-terjesztett javaslatokat. A gyűlés új-ból való megnyitása után Junian felolvassa a bizottság jelentését, amely egyhangu-lag elfogadta a január 4-iki aktus meg-semmisítésére vonatkozó javaslatot. A

edd. 1930 június 10.

előbb beszélni akar vezetőivel. Teljesen ai az összes politikai vével. Addig nem

magához öfelsegei ságrók. scut és Luput — fe-

gy Titulescu hazaér-döntés? — felelte habozva neglájuk. Rövidesen den.

veszi mindenki, hogy Titulescu hazaérkezé-relnök deignálásá-erdára várják. Meg-nesetre számolni kell.

menti munkatársunk: steanu volt régezt, fogadta kihallgatáson

Károly lycked-

ot alakít

időben, a liberális marad Ferdinand ki-téhez és felhívja az et e veszedelmes ka-pen a multban, ugy ogja tenni tökéletesen ország bármikor ha-fog találni a liberá-

e határozata óriási öbbeneltelt poli-valószínűnek tartják. nak rendkívül súlyos snek.

június 9. Megbízható mformációnk szerint a tőtsége ma este ülést gbeszélnek az új alkot-szemben tanusítandó A gyűlés szenzációs-ennyiben a vezetőségi az a megingathatá-nem követhetik Bra-ább azon az uton, a mely a párt romlásá-éért az erdélyi libe-mondani a bukaresti szakadást és mint kü-részt venni az ország

örgy új pártot alakít gy a liberális párt-gának ülése után tónak és a következő

lapította meg a libe-annak köszönheti a em én lesznek az, aki z járul hozzá, amely rszágának és pártnak a egyformán gondol-fogunk alakítani.

zött zedték

enyletet s ezáltal aresti sziguranca utatására

vannak szerelve s a gy a vannak legurita-gy a reviziós bizott-ette még annak előt-vonalon vonat futott n szerencsének mond-0 esetben a legborzal-asztrófák egyike tör-utszakaszon.

ert, hogy a sinek le-nül a reviziós bizott-ott hajtották végre a ottság azonnal intéz-ekedő vonatok leáll-ndbehozatalát illető-ynben azonnal érintke-aresti sziguranca-ál-ek egy tekintélyes ré-a merénylők kéze-

bizottság jelentése kéri a nemzetgyűlést, hogy ismerje el Károly herceget a román trón jogos örökösének, amelynek megfontlata után proklamálja Károlyt királlyá.

A pártok deklarációi

Ezután különböző pártok tették meg deklarációikat.

Elsőnek Goga Octavián beszél a néppárt nevében:

— Ez a harmadik alkalom, — mondotta — amikor a néppárt a parlament színe előtt állást foglal a trónöröklés kérdésében. Először a trónörökös lemondása alkalmával, másodszor 1927 február 7-ikén és harmadszor ma, amikor megindult a történelmi pillanat nagyságától, a néppárt ismét állást foglal a január 4-iki aktus megsemmisítése mellett.

— A néppárt nem tesz egyebet, mint követi továbbra is régi politikáját. Hallgassuk meg tehát az ország akaratát s kövessük belső sugallatunk intését és kiáltásuk szívünk mélyéből: „Éljen II. Károly király!”

Lupu rendkívül lelkes beszédben, széles gesztusokban, patétikus hangon jelenti ki, hogy ő és pártja egy pillanatra sem tekintették véglegesnek a január 4-iki aktust, könnyekkel a szemében vett részt a koronatanácson, amely a január 4-iki aktust elhatározta és szívének régi vágya teljesült, amikor az aktus megsemmisítéséhez adja hozzájárulását pártja nevében.

A törökök deklarációja

Omer képviselő a török lakosság nevében beszél. A képviselő teljes nevét, amely tulságosan hosszú és kacskaringós, Pop-Csicsó csak nehezen tudja ki-ejteni. A török képviselő furesa fómánssal mondja el deklarációját, amiből a nemzetgyűlés megérti, hogy a török lakosság hódolatáról biztosítja Károly királyt. Hatalmas tapsal jutalmazták a nehezen elmondott deklarációt.

Hans Otto Roth választékos román nyelven olvassa fel a német párt nyilatkozatát, amely annak a reményének ad kifejezést, hogy a kisebbségek számára egy új éra fog bekövetkezni.

A magyarok nyilatkozata

Gróf Bethlen György a magyar párt nevében kijelenti, hogy a pártja nem vett részt a január 4-iki aktusban s a magyar nép is örömmel osztozik a román nép örömeiben és vele együtt kiáltja: „Éljen II. Károly király!”

Cuza professor kapja meg ezután a szót, akit a nemzetgyűlés ezuttal is haragú derültséggel fogad. Az antiszemita professor rosszaló pillantást vet a nevető képviselőkre és szenátorokra, azután szokásától eltérőleg, röviden és velősen beszél, anélkül, hogy a zsidókkal foglalkozna. Cuza barátai szerint ez volt az egyetlen beszéde, amelyben nem zsidókról volt szó.

Mayer Ebner beszéde

Most sorrend szerint Mayer Ebnernek kellett volna következnie. Pop-Csicsó István azonban valószínűleg azért, hogy Cuza és a zsidók közé egy kis distantot állítson, előbb Duceac ukrán képviselőnek adja meg a szót s csak utána szólítja ki a tribünre Mayer Ebner, aki viharos tapsokat aratott korrek román nyelven megfogalmazott és kifogástalanul elmondott deklarációjáért. A Zsidó Parlamenti Klub nyilatkozata ama reményének ad kifejezést, hogy az új alkotmányos rend magával fogja hozni a polgári szabadságjogok respektálását és egyforma jogokat és egyforma kötelezettségeket fog biztosítani az ország minden polgárának nemzeti-ségre való tekintet nélkül.

A szocialisták demokráciát követelnek

A szociáldemokrata párt deklarációját Lotar Radacanu olvassa fel.

— A szociáldemokrata párt parlamenti frakciója a napirenden forgó eseményekkel szemben kijelenti, hogy minden személyes változástól függetlenül, amely a monarchikus rezsimben történik, az ország jól felfogott nemzeti és nemzetközi érdekei parancsolólag követelik a demokratikus fejlődés összes feltételeinek biztosítását.

„Csak mocskos lélek lehet az...”

Ezután a bulgár képviselő beszélt, majd Pop-Csicsó elnök Jorgát szólítja az emelvényre. Jorga nem megy fel a tribünre, megelégszik azzal, hogy feláll a helyéről és közvetlen hangon ad kifejezést abbéli örömeinek, hogy Károly herceg visszatért arra a helyre, amelynek betöltésére egyedül hivatott. Célzást tesz arra, hogy neki is volt szerepe Károly király hazatérésében és a következő érdekes kijelentést teszi:

— Csak mocskos lélek lehet az, aki holnap jelentkezni fog Károly király-

Pop-Csicsó elnök megállapítja, hogy az alkotmány értelmében a nemzetgyűlésen jelenlévők létszáma lehetővé teszi, hogy ebben akérdésben jogérvényes határozatot hozzanak.

nál, hogy szolgálatainak fizetését kérje.

Beszédét azzal fejezi be, hogy II. Károly királynak annyi szerencsét kíván, amennyit Ferdinánd király megérdemelt volna és annyi bölcsességet, amennyivel az ég megáldotta I. Károly királyt, akinek nevét viseli.

Megszavazzák a törvényt

Utolsóként Junian beszél, aki Jorgának válaszolva, kijelenti, hogy II. Károlyt nem egy társadalmi osztály, nem egy politikai párt, még kevésbé a hadsereg hozta haza, hanem az ország egyetemes akarata. Ezután felolvassa újból a törvényjavaslatot, majd az elnök szavazásra teszi fel a törvénytervezetet. Jorga névszerint, nyílt szavazást kér, ezt a kívánását azonban a Ház többsége elutasította. Pop-Csicsó konstataja, hogy az alkotmány szerint legalább 332 igen szavazatra van szükség a javaslat megszavazásához. Oriási lelkesedés közepette indul meg a szavazás, amelynek

Az eskütétel

Ez alatt bent az ülésteremben lázas előkészületek folytak az eskütétel aktusára. Asztalt hoztak be, amelyre gyertyákat helyeztek el. Csakhamar megjelenik a tribünön Ciosu püspök, aki az eskütétel ceremóniáját celebrálta.

Pop-Csicsó elnök elfoglalja helyét és újra megnyitja a nemzetgyűlést. Pop Csicsó bejelenti, hogy a király megérkezett, szavait azonban már nem tudta befejezni, mert időközben megjelent a küszöbön II. Károly király alakja, akit zúgó tapsviharral fogadott a nemzetgyűlés.

A zaj lecsillapulta után Pop Csicsó, a nemzetgyűlés elnöke az alábbi szavakat intézi Károly királyhoz:

— Felség! A nemzetgyűlés megállapította, illetve himondotta, hogy a trónöröklés joga Felsegedet illeti. (Uj

Folyton megismétlődő viharos tapsok és hurrázások közben beszédet intézett a nemzetgyűléshez és ebben a következőket mondotta:

— Szenátor és képviselő urak! A lelkes fogadtatás, amelyben Önök részesítettek, lellem mélyéig meghatott, mert ebben a román nép ragaszkodásának megnyilvánulását látom. Az Önök előtt tett eskü egész népemnek szól és fogadom, hogy népemnek mindig igazságos atyja leszek.

— Azok, akik engem száműztek, nemcsak nekem okoztak ezzel fájdalmat, hanem néhai királyunknak, az én szeretett Atyámnak is. Ezen az örömműnnepen azonban teljesen

kiirtottam lelkeimből minden haragot azokkal szemben, akik elválasztottak népemtől és hazamtól.

— Követem a szentírást, amely nem ismeri a bosszút. Azért jöttem haza, hogy egyesítem az ország összes erőit hazám és jövődjé érdekében. Követem ezen az uton nagy elődeim, I. Károly és a nemes I. Ferdinánd példáját, akik népük érdekeit tartották mindig szem előtt.

— Körtetek nevelkedtem, lelki táplálékaitok voltak, nemzeti ideálotok az én nemzeti ideálom és amint magam előtt látlak benneteket, arra a nyolcszázézer halottra gondolok, akiknek mártírúma tett engem is a mai Nagy-Románia uralkodójává. Ezt a szent hagyatékot szent esküvel védem és biztosítani kívánom

Pop Csicsó válaszol a királynak

A király erőves és erős hangon mondotta el beszédét, egyes kijelentéseket súlyosan kihangsúlyozva. A beszédet ismét taps követte. Pop-Csicsó István a nemzetgyűlés nevében Károly királyhoz a következő beszédet intézte:

— Felség! Románia törvényhozó testületei egyesültek, hogy Felsegedet lábai előtt tegyék le a hűség esküjét. Felsegednek az országba való visszaérkezése, amit az egész ország népe lelkesedve várt, hatalmas örömet váltott ki mindnyájunk lelkében. Öröm csöppen a fájdalom poharába és valamennyien reménykedve tekintünk arra, akinek személye az ország minden részét, ahol románok laknak, reménnyel tölti el. Felsegedé a mi lelkünk és szívünk, amiről Felsegedet negyvennyolc óra alatt bizonyosságot szerezhetett és Felsegedé marad mindörökké. Mindig hittük és tudtuk, hogy a nemzet örülni fog Felseged hazatérésének.

eredményképpen 485-ön igennel, egy parlamentar pedig nemmel szavazott.

Pop-Csicsó István remegő hangon hirdeti ki az eredményt, majd esendett int a kezével és érces hangon kiáltja:

— Károly herceget, II. Károly néven a nemzetgyűlés királlyá proklamálja. A gyűlést tizenöt percre felüggesztem, hogy megtehessek az előkészületeket Felseged fogadására és eskütételére.

Küldöttség megy a királyért

Ezalatt Maniu Gyula tizenöt képviselőből és szenátorból álló küldöttség élén a cotroceni királyi palotába hatatott, hogy tudassák Károly herceggel a nemzetgyűlés határozatát.

Károly király katonai díszkísérettel vonult fel a Mitropolita-dombra. Végig a Calea Victoriei szízezer főnyi tömeg állt sorfalat és szakadatlanul éljenzte az új királyt. A kamara épülete előtt a király mosolyogva ugrott le díszhintójáról, besietett az előcsarnokba, ahol a bukaresti garnizon tábornokai kivont karddal állottak sorfalat. A király, akin repülő tábornoki uniformis volt, határozott léptekkel tartott a miniszteri bejáró felé.

ból felharsan a tapsorkán s az éljen-zés). Tehát felkérem Felsegedet, hogy a Nmetzgyűlés határozata alapján tegye le a királyi esküt.

Ekkor a feszült figyelem és izgalom moraja futott végig a Nemzetgyűlésen. Károly király egyik kezét a Bibliára, másik kezét pedig a Feszületre tette és messze hallható hangon tisztán tagoltan mondotta:

— Esküszöm az élő Istenre, hogy uralkodásom alatt minden ténykedéssel betartom az alkotmányt, a román törvényeket és megörzöm az ország területi integritását.

Az eskü elhangzása után a királyt ismét percekig tartó zajos éljenzéssel ünnepelték. Egy határozott kézzelmozdulattal jelezte Károly király, hogy beszélni akar.

A király beszél

az ország integritását. És hogy ezt elérhessem, az összes nemzeti erők tömörítésére van szükség. E nélkül minden fáradozás nehéz lesz.

— Elsősorban olyan modern hadsereg van szükség, — mondotta beszédében — amely ezt a szép országot minden külső támadással szemben megvédi.

— Nem kételkedem egy pillanatra sem azok hazafiasságában, akiknek az a kötelességük, hogy a haza gondját szívükön viseljék és hogy a trón köré csoportosuljanak. Elhatározott szándékom,

a szomszédos államokkal fenntartani a jó viszonyt és együtt működni velük.

mert hazánk természeti kincsekben való gazdagsága és nemzeti érdekeink is ezt kívánják. Ehhez kérem minden becsületes román támogatását.

— A száműzetés nehéz éveit után, amelyek elszakították gyermekemtől, újra találkoztam szeretett Mihály fiammal,

akit erős nemzeti érzésben fogok nevelni.

— Szenátor és képviselő urak! Halás köszönetemet fejezem ki még szeretett testvéreimnek és régenstársainak, akik együtt örökök a haza sorsa fölött. És most románok, Románia négy sarkából: egyesüljétek érzésben és lélekben, hogy megőrizzük rajongásik szeretett vagyonunkat, a hazát.

— Ma a nemzet örömműnnepe ül, a szemekből a könnyek felszáradnak és a fájdalom örömmé változnak. Bizunk Felsegedben, mert a román közmondás szerint: „Aki nem szenvedett, nem is tudhat uralkodni!”

— A mi jó királyunk, I. Ferdinánd és felséges neje, akinek szintén orosz-lánrsze volt Románia történelmének megalkotásában, minden zöknék nélkül vezették előre az állam szekerét, mert előttük mindig az lebegett: Semmit sem szabad eltitkolni, a titkolózásnak a királyi szívektől a legmesszebb kell állnia.

— Felseged előtt tolmácsolom a törvényhozó testületek és a régensék hódolatát. A sok szomorú, fájdalomterhes nap után végre felvirradt az igazi örömmek a napja. Önkéntelenül az emlekezetembe jut, hogy ezeltől 25 évvel, mikor Felsegedet apja oldalán először láttam, felkiáltottam: Ez lesz az összes

románok királya! Az Isten meghallgatott és most is bizunk benne, hogy nek a hálás és lojális népek Felseged sorsát hosszú ideig fogja bölcsességgel intézni.

A nemzetgyűlés elnökének beszéde a nemzetgyűlés tagjai zajos tapsokkal kísérték.

Az első ceremónia

Pop-Csicsó beszéde után a király melegen kezét szorított vele, majd a korábbi többi tagjaival is és a nemzetgyűlés óriási éljenzései közben elhagyta az üléstermet. Az előcsarnokban hosszasan elbeszélgetett még az állam méltóságokkal és a tábornokokkal, majd az ismeretlen katonai sirjához ment ahol koszorút helyezett el.

A nemzetgyűlés a királyi himnusz éneklésével pontosan délután négy órakor ért véget.

Vajda nem vett részt a nemzetgyűlésen

Feltűnést keltett, hogy a nemzetgyűlésen Vajda volt belügyminiszter nem jelent meg. Hír szerint a volt belügyminiszter idegzsabájja miatt 38 fokozott lázzal az ágyat nyomja.

SPORT

Belföldi eredmények:

Kolozsvár. Kolozsvár—Temesvár válogatott 4:1 (2:1). Hatalmas nézőközönség jelenlétében zajlott le az izgalmas városközi mérkőzés. Kolozsvár csapata már a mérkőzés első perceiben magához ragadja a vezetést és teljesen leszorítja a temesváriakat. A temesvári csapat játéktudása csak az első félidő második felében bontakozott ki, amikor átvették a kolozsváriaktól az offenzívát és számtalan veszélyes helyzetet teremtettek a kitűnően védett kolozsvári kapu előtt. Félidő: 2:1.

A második félidő rendkívül heves iramu játékkal veszi kezdetét. A temesváriak tovább támadnak, minden akciójuk azonban megakad a kolozsvári csapat védelmén. A második félidőben mindkét csapat gyors tempót diktált. Hol a temesváriak, hol a kolozsváriak teremtettek veszélyes helyzeteket. A második félidő végén Kolozsvár csapata döntő fölénybe jut és egymásután lött két góllal beállítja a végeredményt, amellyel a nagyevű temesvári válogatott 4:1 gólarányú vereséget szenvedett. Bíró: Kiss Kálmán.

Bukarest. Juventus—Gloria CFR. 3:0 (2:0). A Juventus ezzel a győzelmével megnyerte az országos futballbajnokságot.

Arad. AMTE—Unirea 3:0 (2:0, 0:0, 0:0). AAC serlegmérkőzés. Az AMTE csak kétszer 15 perces meghosszabbítás után nyeri meg a rendkívül izgalmas mérkőzést.

TAC—AAC 3:1 (1:1). AAC serlegmérkőzés.

Temesvár. TMTE—ATE 5:3 (3:0).

Gyulafehérvár. Unirdea—KAC 3:2 (2:1). A kolozsvári csapat legjobb erőit kénytelen volt nélkülözni és ennek tudható a meglepetésszerű veresége, amely különben sem fedte a két csapat erőviszonyát.

Külföldi eredmények:

Magyarország Hollandia 6:2 (3:0). A magyar csapat kitűnő játék után fölényes vereséget mért az olaszokkal eldöntetlenül játszó hollandokra. A magyar csapat tíz gólt lött, a bíró azonban négyet nem ítélt meg. Góllövők: Auer (3), Turay, Toldi és Kohut.

BUDAPEST. Az öklívívó Európa-bajnokságok döntőiben elért pontok után a nemzetek pontaránya a következő: Magyarország 22, Olaszország 20, Németország 11, Dánia 10, Lengyelország 8, Románia és Svédország 6-6, Norvégia és Finnország 2-2, Ausztria 1 pont.

Könnyű súlyban bajnok: Bianchini (olasz), weltersúlyban: Dettlmann (német), középsúlyban: Meroni (olasz), kislebhsúlyban: Petrsen (dán), nehézsúlyban: Michaelsen (dán).

Magyarország három európai bajnokságot nyert boxolásban. Énekes, Széles és Szabó, Románia egy második helyet Pleasu és negyedik helyet Lungu révén.

A LEGUJABB SPORTESEMÉNYEKET LAPUNK MAS HELYÉN KÖZLJÜK.

A élesen

Genfi jelentések szerint a bizottság tovább folében a palesztinai látást. A bizottság emények megvizsgálásának eredmények 1929. szeptemberében Pá volt. A mandatárius jelen voltak dr. Drumatügyi miniszteri Luke, a palesztinai tesse, továbbá Lloyd matügyi miniszteri események kronológ megvizsgálása után évi zavargások közokaival, valamint a vel foglalkoznak. A egyes kérdéseire dr tak meg a szüksége

A Zs. T. Ü. tud szerint az ülésen V holland tagja hoss sen bíralt a Shaw során nem kimélte helyettes sem. Shi szában megjegyezte dók, akik nagyszab vának, nem veszik a nehézségeket, am rius hatalomnak me

A svájci sa Anglia Pal

A mandátum-biz sai során az ang behatóan foglalkoz sekkel. A Journal d utóbbi számában W szerkesztője, aकिन rökben nagy beföl élesen kritizálja az

mandátumbizottság gartatását. Martin kormány, mint a bi egész hamisan fogj telezettségeket, am mandátum a Népsz datárius hatalomra mandátumnak jog aye a Zsidó Nemze tése. Zsidó Nemzetí glának nincsen jog radnia. Radikális re a Palesztina-politik a Népszövetséget, l

előtt azzal a vádd jon, hogy példátlan a zsidó néppel sz sen állást foglalt Si lesztinai küldetés rinte egyedül és kiz bizottság jogosított a Palesztina-mandá vagy sem.

— Anglia magata a zsidókkal szembe talan, hanem büns már tudni fogják,

ölni egy pár zsidó mindent elérjenek, tin vezércikkét a l fejezi be: „Szerenc veszed észre, hogy fűzősövát adsz, am fogják felgyújtani”

A Manches madja a Fe

A „Manchester G számának vezércikk elnek Genfben tartó kozik és ennek kap angol kormány se hér Könyvét, amel ki a zsidóság bizal gol kormányának a lenése után azonna határozott formába a Balfour-deklarác gaszkodik és meg l az arabokat, hogy hon ellen felhozott be nem vehetők. H már előbb határoz genfi kijelentés me rülhetne volna az tükákat.

Weizma

Dr. Chaim Weizma cy végrehajtó-bizo Népszövetség man tárgyalásaira Genf szélést folytatott a kárával is. Weizma Iroda genfi tudósít akinek az exekutive ket mondotta:

— Genfben tárg a mandátum-bizotts Népszövetség főtitt

A mandátum-bizottság holland tagja élesen támadta a Shaw-bizottság jelentését

Weizmann Genfbe érkezett a mandátum-bizottság tárgyalására

Genfi jelentések szerint a mandátum-bizottság tovább folytatta második ülésében a palesztinai események tárgyalását. A bizottság elsősorban azon események megvívásával foglalkozott, amelyeknek 1929. augusztusában és szeptemberében Palesztina színhelye volt. A mandatárius hatalom részéről jelen voltak dr. Drumond Shiel, a gyarmatiügyi miniszterium államtitkára, Luke, a palesztinai főkörmányzó helyettese, továbbá Lloyd és Clauson a gyarmatiügyi miniszterium főtisztviselői. Az események kronológikus sorrend szerint megvívása után a bizottság a múlt évi zavargások közvetlen és mélyebb okaival, valamint a felelősség kérdésével foglalkozott. A bizottság tagjainak egyes kérdéseire dr. Shiel és Luke adták meg a szükséges információkat.

A Zs. T. U. tudósítójának értesülése szerint az ülésen Van Rees, a bizottság holland tagja hosszabb beszédben élesen bírálta a Shaw-jelentést, amelynek során nem kímélte Luke főkörmányzó helyettesét sem. Shiel államtitkár válaszában megjegyezte, hogy a külföldi zsidók, akik nagyszabású bevándorlást kívánnak, nem veszik figyelembe azokat a nehézségeket, amelyekkel a mandatárius hatalomnak meg kell küzdenie.

A svájci sajtó éles kritikája Anglia Palesztina politikájáról

A mandátum-bizottságnak tárgyalásai során az angol és svájci sajtó is behatóan foglalkozik Palesztina-kérdésekkel. A Journal de Genève egyik legutóbbi számában William Martin, a lap szerkesztője, akinek népszövetségi körökben nagy befolyást tulajdonítanak, élesen kritizálja az angol kormányt és a mandátumbizottság egyes tagjainak magatartását. Martin szerint úgy az angol kormány, mint a bizottság egyes tagjai egész hamisan fogják fel azokat a kötelezettségeket, amelyeket a Palesztina-mandátum a Népszövetségre és a mandatárius hatalomra ráró. A Palesztina-mandátumnak jogszervi következménye a Zsidó Nemzeti Otthon megteremtése. Zsidó Nemzeti Otthon nélkül Angliának nincsen joga Palesztinában maradnia. Radikális revízió alá kell venni a Palesztina-politikát, ha nem akarja a Népszövetséget, hogy a történelem előtt azzal a váddal megterhelten álljon, hogy példátlan szőszegést követett el a zsidó néppel szemben. Martin erősen állást foglalt Sir John Simpson, palesztinai kiküldetése ellen is, mert szerinte egyedül és kizárólag a mandátum-bizottság jogosított dönteni afelől, hogy a Palesztina-mandátum végrehajtható-e vagy sem.

— Anglia magatartása — ugymond — a zsidókkal szemben nemcsak igazságtalan, hanem büns is. Az arabok most már tudni fogják, hogy elegendő megölni egy pár zsidót, hogy Angliától mindent elérjenek, amit akarnak. Martin vezérékett a következő mondattal fejezi be: „Szerencsétlen Anglia, te nem veszed észre, hogy ellenségeid kezébe tűzcsővé adsz, amellyel saját házatod fogják felgyújtani!”

A Manchester Guardian is támadja a Fehér Könyvet

A „Manchester Guardian” legutóbbi számának vezércikkében Drumond Shielnek Genfben tartott beszédjével foglalkozik és ennek kapcsán helyteleníti az angol kormány se hideg, se meleg Fehér Könyvét, amely jogosan válthatja ki a zsidóság bizalmatlanságát. Az angol kormány azonnal kellett volna ilyen határozott formában kijelentenie, hogy a Balfour-deklaráció betartásához ragaszkodik és meg kellett volna győznie az arabokat, hogy a Zsidó Nemzeti Otthon ellen felhozott panaszait figyelembe nem vehetők. Ha az angol kormány már előbb határozta volna el magát a genfi jelentés megtételére, akkor elkerülhette volna az elhangzott jogos kritikákat.

Weizmann Chaim Genfben Dr. Chaim Weizmann, a Jewish Agency végrehajtó-bizottságának elnöke, a Népszövetség mandátum-bizottságának tárgyalására Genfbe érkezett és megbeszélést folytatott a Népszövetség főtisztviselőivel is. Weizmann a Zsidó Távirati Iroda genfi tudósítója meginterjúvolta, akiknek az exekutive elnöke a következőket mondotta:

— Genfben tárgyalásokat folytattam a mandátum-bizottság tagjaival és a Népszövetség főtisztviselőivel. Ismertem

előttük azt a helyzetet, amely a munkás bevándorlási engedélyek visszavonásával előállt, valamint kiterjeszkedtem az elmúlt hónapok eseményeire is. Igyekeztem velük megértetni, hogy a certifikátok visszavonása a zsidó nép szemében a mandátum tényleges megszegését jelenti és nem akceptálhatunk semmilyen kísérletet, amely ezen intézkedést tisztán formális okokkal igyekszik igazolni. Beszélgetéseim során megcáfolhattam azt a felfogást, amely szerint a Palesztina-mandátum kettőssége leküzdhetetlen nehézségekkel járna. Ráműtattam arra, hogy mi zsidók meg vagyunk győződve arról, hogy a zsidó

és arab érdekek teljes összhangba hozhatók, mert a palesztinai újjáépítés előmozdítása nemcsak az ország lakosainak, hanem a szomszédos országoknak is javára szolgál és értékes része lesz a civilizációnak. Kijelenthetem, hogy hogy meggyőződésünk szerint közreműködnek bizonyos tényezők, amelyek sem a zsidók, sem az arabok érdekeit nem akarják szolgálni, hanem kizárólag az a céljuk, hogy a két nép már megkezdett barátságos együttélését lehetetlenre tegyék.”

A tudósító azon kérdésére, hogy hogyan értelmezi dr. Weizmann Anglia népszövetségi képviselőnek, dr. Shiel-

nek a mandátum-bizottság megnyitóján tett nyilatkozatát, Weizmann azt válaszolta, hogy egyelőre még nem foglalkozhat a kijelentéssel szemben álláspontot, de méltányolja, hogy dr. Shielnek érteit, amelyek ezen nehéz okmány megszövegezésénél vezették. Dr. Weizmann interjúját azzal fejezte be, hogy aggodalommal, de egyben bizalommal néz az angol kormány azon tettei elébe, amelyeknek ezen nyilatkozatot követniük kell.

Dr. Weizmann genfi tevékenysége után fontos tanácskozásokat fog folytatni az egyes országok cionista pártjainak vezetőivel és a Jewish Agency tagjaival. E célból a múlt hét péntekén Berlinbe érkezett, hol a németországi cionista szervezet vezetőségével, valamint az egyes pártok vezetőivel fog találkozni, akikkel magánjellegű megbeszéléseket fog folytatni. Oskar Wassermann igazgató, a Jewish Agency német országos osztályának elnöke, dr. Weizmann tiszteletére nagy fogadást rendez.

A lisszaboni német követet egy örült merénylő több revolver-lövéssel agyonlőtte

Németországba szállítják Baligand báró holttestét. A merénylő nem is ismerte a követet

Berlin, június 9. Tegnap Lisszabonban báró Baligand német követet egy ismeretlen merénylő több revolverlövéssel megöltte. A gyilkosság nagy megdöbbenést váltott ki egy portugál politikai körökben, mint Németországban. A merénylő hírvétele után Hindenburg elnök részvétáviratot intézett báró Baligand lisszaboni német követ családjához. A merénylőt áldozatává lett követ holttestét holnap a lisszaboni kikötőben német hadihajóra teszik, amely a közigazgatási kikötőbe hozza. A portugál kormány a tetemést alkalmával a hadsereg minden fegyvernemének

egy-egy osztagát kivezényelte, hogy a gyilkos merénylőt áldozatává lett kitiűnő és tisztelt diplomatának az utolsó tiszteletadását megadják. A portugál haditengerészet hajó, amíg a követ holttestét szállító hadihajó portugál vizeken halad előre, felárboéra eresztik lobogóikat.

Curtius birodalmi külügyminiszter a merénylőt alkalmából a lisszaboni kormánytól akkreditált diplomaták mindenikétől részvétáviratokat kapott.

Újabb lisszaboni jelentés szerint Ba-

ligand német követ gyilkos merénylőjét elfogták. A rendőrségnek az az impressziója, hogy elmebajossal áll szemben. A merénylőt Piechowskinak hívják és bevallotta, hogy a követet nem ismerte. Neki csak az volt a főtelevése, hogy egy magasrangú személyre süthesse fegyverét s erre alkalmas pillanatnak kínálkozott az az időpont, amikor a német követ elhagyta a lisszaboni kikötőben látogatást tevő Königsberg cirkáló fedélzetét.

A merénylőt két elmeorvos tartja vizsgálat alatt.

Albert Thomas Kinában szerzett tapasztalatairól beszél

Szun-Yat-Szen három pontja és egyéb érdekességek

Páris, június 9. A szélestertető, öszilő, sötétszakállú, vörösarcú Albert Thomas, aki magas genfi tisztségének betöltése óta már csak ritka vendégként található a francia fővárosban, kétség-telenül nemcsak egyik legmarkánsabb, hanem legértékesebb jelensége is a francia közéletnek. A legbonyolultabb, legnagyobb és legsokoldalúbb kultúreberek értékes fajtájához tartozik ő, kinek gazdag egyéniségét a pártban viselt vezérszerep egyáltalán nem fejezi ki. Munkásleader és többszörös miliomos; háborúellenes szocialista és volt háborus municióminiszter; hazafias francia és nemzetközi kultúreberek, egyébként megalakulásától fogva a genfi Nemzetközi Munkairoda elnöke. E látszólagos ellentétések azonban nem csorbitják jellemének egységes harmonikus mivoltát, csupán nagy szellemi átfogóképességének következményei. Példázza Albert Thomas azoknak a mintának illő szociálistáknak, akik meg is

tudják látni az emberi értéket a politikai pártállás és osztályhoz tartozáság kereteitől függetlenül. Azok közé a ritka franciák közé tartozik egyszersmind, kik előtt a földrajz nem titkok könyve. Albert Thomas gyakori hivatalos utazásain a távol országoknak s emberfajoknak nemcsak szocialista pártviszonyai s problémái érdeklik, hanem emberi életviszonyaik és eszméjük is. Kinába szakszervezeti és munkáskérdések kapcsán kellett ellátogatnia s mégis tudta, hogy ez exotikus utjáról nem pedagógizáló dogmáktól festett bölcselemeket fogok hallani tőle, hanem egy nagyműveltségű ember finom megfigyeléseit, aki elfogulatlanul érkezik, nem előre tud, hanem ellenkezőleg tanulni akar és amit megnez, azt látja is.

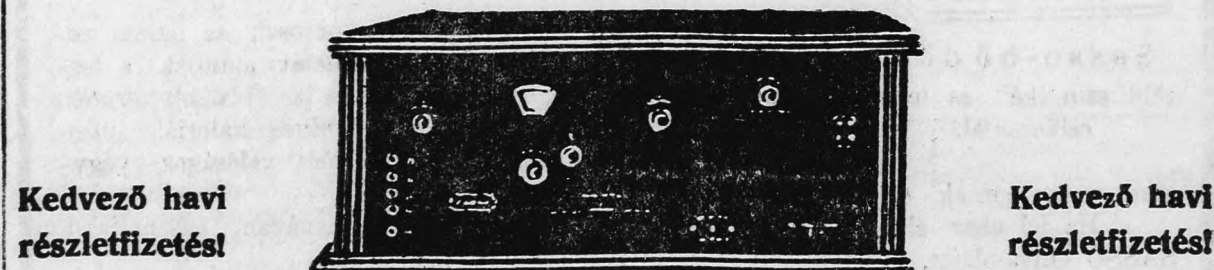
Egy esti vonattal érkeztem Mand-suriába — mondja — vagy negyven tisztek, hivatalnokok fogadtak a pályaudvaron. Prémssüveges, tatárfejú alakok, idegenszerűek a vörös estélyi fény-

ben. Már akkor első percben elfogott a a titokzatoságnak, a távoliságnak az a szorongató érzése, ami el nem hagyott többé egész kínai tartózkodásom alatt. Egy hónapot éltem Kinában s a hó végén azon kezdtem gondolkodni, hogy valaha is megérthetem-e igazán a kínai embert. Azt hiszem, hogy az európai három év mulva kezd hinni, hogy most már megérti őket és circa harminc év mulva jó rá, hogy a kínaiakat európai soha, semmi körülmények között egészen meg nem értheti. En magam sok európai könyvet olvastam Kináról, ez utazásom előtt s ott künn is sokszor kellett végighallgatnom a künn élő európaiak lenező tirádáit a kínai kormány, zat korrupt és ingatag voltáról, mégis azt hiszem, hogy a kínai viszonyok e megszokott szkeptikus és lenező elbirálása egyáltalán nem jogosult.

— A magam benyomása az, hogy a kínai köztársaság igenis nagyon komoly dolog, nagyon biztos lábakon áll és a folytonos belzavarok, lázadások, tisztai önkényeskedések és anarchiajelenségek magát a kínai köztársaság speciális beállítottságát és morális alapját legkevésbé sem veszélyeztetik.

— Politikai dolgokban még a mi jól ismert Európánkban is fölöttébb kockázatos minden prófécia. Kináról hát hogy merhetnék politikai horoszkópot állítani? Azt mondhatom csupán, hogy mindama ezerféle párthoz tartozó, egymással gyakran véres küzdelmeket folytató generálisok, marsallok és miniszterek között, kikkel Pekingtől Mukdenig és Hankautól Kantonig igen sok alkalmam volt hosszabb vitákba és megbeszélésekbe bocsátkoznom, nem akadtam egyetlen-egyre sem, aki ne lett volna ösztönösen hive a Kou-Min-Tang eszméinek. Megtörtént például, hogy egy bübajos bankett befejezésül házigazdánk Csang-Csen-Liang lázadó tábornok, a kormány ellenére hirtelen kivégeztette a saját tábornokai főnökét, Yank-Yu-Tin tábornokot. Az eset tagadhatatlanul nagyon kínai volt és fölöttébb anarchikus, mindamellett nem

BECSERÉLHETI elavult telepes készülékét a STANDARD-CSEREAKCIÓ utján modern hálózati STANDARDYNE-re

Kedvező havi részletfizetés!

Kedvező havi részletfizetés!

Rádiókereskedője ingyen bemutatja és felvilágosítást ad.

Az Isten meghallgatja... Az első cserede után a király me...

Vajda nem vett részt a nemzetgyűlésen... A királyi himnusz...

Az első cserede után a király me...

ORT

eredmények:

Kolozsvár—Temesvár... Hatalmas nézőközön...

Kolozsvár... A második felidőben...

Kolozsvár... A második felidőben...

Kolozsvár... A második felidőben...

Kolozsvár... A második felidőben...

Kolozsvár... A második felidőben...

Kolozsvár... A második felidőben...

Kolozsvár... A második felidőben...

Kolozsvár... A második felidőben...

Kolozsvár... A második felidőben...

Kolozsvár... A második felidőben...

Kolozsvár... A második felidőben...

Kolozsvár... A második felidőben...

Kolozsvár... A második felidőben...

Kolozsvár... A második felidőben...

Kolozsvár... A második felidőben...

Kolozsvár... A második felidőben...

Kolozsvár... A második felidőben...

Kolozsvár... A második felidőben...

Kolozsvár... A második felidőben...

Kolozsvár... A második felidőben...

Kolozsvár... A második felidőben...

Kolozsvár... A második felidőben...

Kolozsvár... A második felidőben...

Kolozsvár... A második felidőben...

Kolozsvár... A második felidőben...

volt a legkisebb antirepublikánus ize sem. A nankingi kormány ellenségei sem kevésbé a Kuo-Min-Tang miszticizmusának árnyában élnek, mint a kormányférfiak legmegbízhatóbb barátai... Ezért gondolom, hogy a belső villongások inkább a katonai körök magánügyé nek tekinthetők és ha az ország egységét és békés fejlődését erősen gátolják is egyelőre, történeti szempontból nem sokat jelentenek.

Biztos, hogy Kinát nem lehet francia szempontból bírálni. Mindenekelőtt tudnivaló, hogy a kínai köztársasági kormány egyáltalán nem hasonlít a mi kormányainkhoz. Ha mindenáron európai párhuzamot akarnék lelmi hozzá, ha marább hasonlíthatnám Mussolini kormányához, vagy a Stalínéhoz. Ugy kell elképzelnie Nankingot, mint egy ropant sivatagot, melyek vastag falak körülné. Ebben a pusztaságban elszórva a városrészek, mint egy-egy falu, s itt-amott közöttük (szikkadt oázis) valamelyik szegényes minisztériumépület, avval a husz-harminc hivatalnokokkal, ami az ilyen kínai minisztériumnak összállományát teszi. Ezzel szemben a párt büszke palotája láthatólag verő száve a városnak. A Kuo-Min-Tang igazgatóságában 600 hivatalnok van: jóval több, mint a minisztériumokban együttvéve. Ez a ház az egyetlen folt egész Kinában, ahol az ember a fegyelmezett szervezetet és az imponánsan szolid közigazgatást érzi. Ebben a palotában aztán van minden: rádióleadó, modern nyomda, propaganda centralé külön a katonáknak, külön a civileknek. A párt végrehajtóbizottságának hatvan tagja az igazi kormányzó erő, mert ők ellenőrzik az összes minisztériumokat, valamint azt az öt kormánybizottságot, mely a kínai alkotmány szerint a kormányzás munkáját végzi.

Egyébként a köztársaság alapcszemeje, sőt mondhatnánk alapvető hite, a Szun-Yat-Szen három parancsolata. Mondanom sem kell, hogy egyáltalán nem veszedelmes doktrínák. Szun-Yat-Szen távolról sem volt bolsevik, a szó szoros értelmében szocialista sem és a kínai köztársaság alapelvei szerint egy mérsékelt parasztdemokrácia — nem egyéb.

Több esetben szólaltam fel magam is Kinában munkás vagy szakszervezeti népgyűléseken és e gyűlések felejtethetetlen emléket hagytak bennem. Naiv, bensőséges egyszerűségükben olyanok, mint valami nagyon átértett szimplista vallás istentiszteletei. A gyűlés megnyitása után az elnök mondatról-mondatra felolvassa Szun-Yat-Szen végrendeletét s a jelenlevők kórusban ismételnék meg minden mondatot. Aztán egy pillanatnyi csend. Az egész gyűlést a földre borul Szun-Yat-Szen képe előtt. Mikor felállanak, üvöltve, mintegy extázisban ordítják a nevezetes három pontot. Csak aztán következnek a szónokok.

Mi tehát a Szun-Yat-Szen rejtelmes parancsolata? 1. Függetlenség (értve alatta a nemzet szuverenitását az idegekkel szemben). 2. Népkormányzat, a mit demokrácianak fordítanak. 3. Jólét a népnek — mondhatnánk: „szocializmus”, de nem marxi, hanem Henry Georges-i értelemben, megtéve egy modern ipari munkásbiztosítási mozgalommal.

Ez a három pont és ez a fanatikus új hit az, amin a kínai köztársaság épül. Meg vagyok győződve, hogy ez az alap biztos és a köztársaság léte biztosítva van.

cipő elegáns, tartós és olcsó! Kapható minden jobb üzletben.

Rózsaszín regények

200 300 oldalos kitűnő regények kötetként **40 lej**

Courths Mahler: A látszat csal
Onhet: A Croix-Mort grófnők
Croker: Családi hasonlatosság

Milliók könyve

terjedelmes, értékes, érdekes regények kötetként **28 lej**

G. Fröschel: Soha ilyen nászutazást
Dell: A fekete lovag I.
Dell: A fekete lovag II.
A. Bennet: A kísértet
Peter Bolt: Asszonyonélküli város
Courths Mahler: Az igazi asszony
Courths Mahler: Titkos Mátkaság
Stratz R.: Régi regény

Kaphaták az Uj Keletkönyosztályán

Színház—Művészet

A Magyar Színház irodájának közleményei:

FELESLEGES EMBER ES ROZSAK DALA.

A Magyar Színház mozijában ma, kedden új nagyszabású műsor kerül bemutatásra. Az amerikai filmgyártás egyik legkiválóbb alkotása a „Felesleges ember” című 8 felvonásos varietétörténet, a főszerepben Williams Hanissal és „Rózsák dala” hangos, zenés színes revü van műsoron. Előadások naponta 3, 5, 7 és este 9 órakor. Helyárak valamennyi előadásán 20 és 10 lej.

BÜNÖK UTCÁJA — EMIL JANNINGS ATTRAKCIO.

Pénteken ismét grandiózus filmszenzáció kerül bemutatásra a Magyar Színház mozijában. Műsorra kerül Emil Jannings legújabb alakítása: „Bűnök utcája”. Elették 8 felvonásban. Bővebbet ezen filmekről közelebbi számban.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI-MŰSORA:

Kedden: 3, 5, 7 és este 9 órakor: I. A felesleges ember. (Az amerikai filmgyártás szenzációs mesterműve. Főszereplők: William Haines és Josephine Dunn a Sonny Boy egyik főszereplője.) II. A rózsák dala. Egyfelvonásos hangos, zenés, színes revü újdonság Kolozsváron először. Helyárak: 10 és 20 lej.

Szerdán: 3, 5, 7 és este 9 órakor: I. A felesleges ember. II. A rózsák dala. Csütörtökön: 3, 5, 7 és este 9 órakor: I. A felesleges ember. II. A rózsák dala.

Pénteken: 3, 5, 7 és este 9 órakor: Világszenzáció! A Bűnök utcája (Emil Jannings legújabb, leghatalmasabb alakítása. Kolozsváron először. Helyárak: 10 és 20 lej.

Szombaton: 3, 5, 7 és este 9 órakor: A bűnök utcája. (A főszerepben: Emil Jannings.

RÁDIO MŰSOR

Idő Középeurópai

Kedd, június 10.

Bukarest. 20: Zenekar. Utána hírek. Budapest. 9.15: Hangverseny. Valentini, Dell' Aqua, Beethoven, Bach, Popper, Erkel, Reger, Schumann művei. 9.30: Hírek. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: A rádió házikvartettjének hangversenye. 12.25: Hírek. 4.45: Pontos időjelzés.

Módjárásjelentés, hírek. 5: Turehanyi István novellái. 5.30: Az Első Budapesti Ótörkör hangversenye. Fux: Köszöntő induló. Huber: Hü barátság. Kalzmejn: Vadászdal. 6.30: Gyorsirású tanfolyam. 7: Francia nyelvoktatás. 7.55: A m. kir. Operaház előadásának ismertetése és az előadás színlapjának felolvasása. 8: A m. kir. Operaház előadásának közvetítése. „Farsangi lakodalom”. Utána kb. 11.10: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: A Fejes szalonzenekar, az Ostende-jazz és Toll Árpád cigányzenekarának hangversenye az Ostende-kávéházból.

Milánó. 20.30: Vegyes hangverseny. Riga. 19.03: Rossini: A szevillai borbély e. operája.

Toulouse. 19.30: Hegedűszóló. Bécs. 13: Rossini: A Szevillai borbély e. operája. 21.05: Szimfonikus hangv.

Szerda, június 11. Bukarest. 17: Rádiózenekar. 20: Zongorahangverseny. 20.45: Dalest. 21.15: Csellóhangverseny.

Budapest. 9.15: Gramofonhangverseny. Wagner: A walkűrök lovaglása. Mozart: Varázsfuvola. Puccini: Tosca. Leoncavallo: Bajazzók. Flotow: Márta — Lyonel áriája. Wagner: Tannhauser. — Erzsébet imája. Magyar dalok. Sándor dr.: Csak egy szál virágot. Balázs — Fényes: Gyere velem akáclobos falumba. Huber—Nándor: Jó estét kívánok. Sándor: Halvány sárga rózsák. Erőss Béla: Hogyha lát is nap-nap után Sándor: Száz legény is elkérte már — Csó, csó, kukorica csó. Csárdás egyveleg Hornig: Madárka, kirepülsz a világba. Mendelssohn: Szép erdő, ki teremtett téged. Trailin: Estharang. Régi németalföldi hálaima. Lake: Madárkereskedésben. Farkas Pál: Irma-keringő. Márkus—Harmath: A csunya lány. Sanders Agó gyerekek. Stolz: Szívek szimfóniája. Weiss: Dadogó fox. Stolz: Te is egyszer. Abraham—Harmath: Viktória Dostál: Cserebogár — induló. 9.30: Hírek. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: A m. kir. országos Tiszti Kaszinó szalonzenekarának hangversenye. Toselli: Szerenád. Suppé: Boccacio — nyitány. Fucik: Tavasz üdvözlő. Moszkovszky: Magyar tánc. Schertzinger: Dream Lower — dalkeringő. Granátos-induló. Szentkár: Talán majd holnap — tangó. Padilla: Szerenád. 12.25: Hírek. 1: Pontidőjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Hírek. 3.30: Morse-tanfolyam. 4.10: Körös Andor novellái: 1. Ugyanaz. 2. Harc az idővel. Felolvassa a szerző. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 5: Mező Ferenc dr. előadása: „A magyar sport”. 5.30: Zenekari hangverseny. Kéler: Csokonai — nyitány. Brunó Lülíng: Indus szvit. — Elégia. — Keleti táncok. — Kerti románc. — Indus keleti ünnepi induló. Schreiner: Dur-és moll ábránd. Lehár: Cigányzserem — egyveleg. Max-Oscheit: Huszárátadás — induló. 6.40: Olasz nyelvoktatás. 7.15: Hevesi Sándor dr., a Nemzeti Színház igazgatójának előadása: „A magyar Shakespeare”. 7.45:

Vigjáték-előadás a Studióban. „A házasságok az égből köttetnek”. 9.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek, ügétversenyeredmények. 10: Rose Silberer németnyelvű előadása: „Streifzüge durch Oesterreich und Wien mit einem künstlerisch empfindenen Fremden”. Majd Debrecei Kiss Béla és cigányzenekarának ahngversenye a Bodó-kávéházból.

Bécs. 20: Dalest. Pergolesi, Bach, Mozart, Beethoven művei.

Berlin. 20: Beethoven-est.

Hamburg. 19.25: Verdi: Don Carlos e. operája.

Varsó. 21.25: Musszorgszkij-zene.

Harc a vérbaj ellen

A párisi Le Matin napilapban olvassuk a következőket: A vérbaj kezelése ugy a multban, mint a jelenben sok kísérletezésnek képezi anyagát.

És valóban, hogyha átfutjuk a történelmet, látni fogjuk, hogy előbb a szájon keresztül bevett orvosszerekkel próbálkoztak, aztán a 606-os (Salvarsan) higanyinjekciókkal, majd a 914-es Neosalvarsannal, végül pedig a bismuthinjekciókkal. De a francia tudósok újabb fölfedezései azt állapították meg, hogy a szájon keresztül bevett és új összetételű orvosszerek három évi kísérlet után a legjobbnak bizonyultak, mert egyszerűek és ugyanazt az eredményt érik el, mint a legerősebb injekciók.

Hangsúlyozni kell, hogy minél korábban kezdődik meg a kezelés, annál könnyebb a gyógyulás. A SIGMARGYL a fertőzési gyanu felmerülése után néhány nappal elhárítja a betegséget, amely ha kifejlődik, egész öreg korig megtartja káros hatását.

Jelen esetben tehát a vérbajnak egy olyan gyógykezelési módjával állunk szemben, amely tiszteletet parancsol a francia tudományosság részére és amelyet mindenkinek ismernie kell. Aláírva: dr. Paul Petitjean, a párisi kórház belgyógyásza.

Tudniok kell, hogy a szájon keresztül történő gyógykezelésnek legjobb szere a SIGMARGYL gyógyszer, amelyet dr. M. Romaret, a párisi orvosi fakultás laboratóriuma volt főnökeinek vegyi gyárában készítenek és amely arzént, higant és bismuthot tartalmaz.

Egy üveg, amely egy havi kezelésre elegendő, 390 lejbe kerül és kapható a gyógykezelésre való egész földalmmal együtt az összes gyógyszerárakban és drogeriákban.

A SIGMARGYL nagybani lerakata Bukarestben van, V. ker. Principatele Unite 14.

Apróhirdetések

Bel- és külföldi szabadalmat kieszközl és értékesít. Vállalja szabadalmazott áruk forgalombahozatalát. Vass A. Szabadalmi ügyvivő Cluj, Strada Dragalina 120.

KERESEK jul. vagy aug. 1-re belvárosban vagy belvárosokhoz közel 2 szoba, konyha, mellékhelyiségekkel, álló lakást, rüdombával, esetleg anélkül. Pontosan fizetek. Csak meket a kiadóba kérek.

PBRFEKT gyors és gépirónó azonnalra állást keres. Ajánlatokat az Elsőrangú munkaerő jelgére a kiadóba kérek.

EGY MÁZSA VAJAT — heti produkciómát — elhelyeznék Clujon. Megkeresést „Friss árú” jelgére a kiadóba kérek.

EGY SZÓBA KONYHA előszoba, fürdőszoba július 1-re kiadó. Cal. Dorobantilor 33. sz.

KÉT modern három szobás lakás azonnal kiadó. Megtekinthető Str. Basarabia 10.

EGY modern négy szobás lakás június 15-ére kiadó. Megtekinthető Str. Universitatii 3.

SCHWARTZ IGONÁCNÉ orth. kócs VEGETARIUS ÉRTERME és tejcsarnok Reg. Ferdinand (Weaselényi-utca) 10. sz. alatt megnyitott. Ugyan ott naponta friss tehen- és bivalytej, ugyanazon naponta frissen készített tejszín, tejföl, vaj és túró kapható. Csécszemőknék és btegeknek állandóan egy tehéntől fejt tejet kapható házhöz szállítva is.

MAKULATURA papír 5 kg.-ként is eladó az Uj Kelet kiadóban.

Tulajdonozott raktárakban letett üzemeltetés alatt álló gyári áru eladó árúval.

Hecht Kalapüzem Cluj, Calea Regie Ferdinand 30. sz., a nagy vashid mellett.

HIR
Az Uj Kelet az egyrészt zsidóság bántásokról. Főszerkesztő: Dr. Feleős szerkesztő: Bukaresti szerkesztő: Hátzégi Ernő St. Cikkeink utányomása megjelölésével e.

— Avigdor Hamein goston. Avigdor Hamein városi előadásai után a nagy meghívásának tevély hó 12-én, csütörtökön adást. A nagy héber adása iránt rendkívül nyilvánul meg a közönségben. Avigdor H 14-én, szombaton este adást.

— Megtálták a v mekjátékszerzőt. Lo Kairóbeli jelentik, hogy Kairóbeli közötti kús Ur romjai között sok során a kutatók találtak, amely valószinűsőbb gyermekjátékok nénelaku agyagkorsó spárgával kerekében.

— Berlin közelében hadalmas menet aut jelentik: A birodalm Friedrichshagen és között az országúton sasautója egy fánál és összes utasai az Tizennégy sebesült többnek állapota igé.

— Eljegyzés. Fried ilondáról eljegyezte terce.

— Lezárult a perle eek-perben. Belgrád eek-perben Trumbi Macek fővédőjének perbeszedék sora lez vezetű elnök között június 14-én hirdet.

— Véres összetűz herek között. Newyork partvidéki városban zések voltak fehérrel. A rendőrök csak a séggel tudták legte kedőket szétválasztani ember életét veszítel sebesült.

— Kitiltottak az ir szabadállom ból jelentik: Az ir tértől négy angliai tiltottak. Az intézk lapok olvasnivaló mó részét bünygyi leírása tette ki.

— Akí fiatalágát tartani, reggelire, resen Ovomaltine-t.

— Egy vonat e Amerikában. Was Culpeper közelében egy gépkocsit s ro val sodotta. Négy zalmasan összeront ték ki a kerekék a.

— Kommunista tattak le a moro Prágából jelentik: vidéken kommuniz toztattak le. Több álltvaló és eddig rint moszkvai uti köztársaság terület rendszer kiépítését.

— Egy társasá zuhant. Newyorkb államban, Louisvi sasautó az Ohio atást súlyos séri ötön életüket ve lenségnél.

— A WIZO v den délután 5 óra ségében tartja ülést, amelyre megjelensét kéri.

— Ha fáj a fej get, bélyzalmat, rást, mellszorulás igyek minél előb zsef“ keserűvizet, orvosok bizonyítj zsef viz remyk hajtó. A Ferenc ható gyógyszerár és fűszerüzletkebe

BARHOL MEGMEKAPHAT KÖNYVSTAL

HIREK

Az Új Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszegi Ernő Str. 11 Junie 12.
Cikkeink utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Avigdor Hameiry Resicón és Lugoson. Avigdor Hameiry aradi és nagyarádi előadásai után a resicai zsidóság meghívásának tesz eleget, ahol főleg június 12-én, esztendőnkön este tart előadást. A nagy héber költő resicai előadása iránt rendkívül nagy érdeklődés nyilvánul meg a kis város zsidósága körében. Avigdor Hameiry folyó hó 14-én, szombaton este Lugoson tart előadást.

Megtalálták a világ legősibb gyermekjátékját. Londonból jelentik: Kairóból jelentik, hogy a prehisztórikus Ur romjai között végeztek ásásokat, amelyek valójában a világ legősibb gyermekjátékjára. A tárgy tehát egy agyagkorsó s a hozzá kötött spargával kerekében lehet húzni.

Berlin közelében felborult egy lakodalmus menet autóbussza. Berlinből jelentik: A birodalmi főváros közelében Friedrichshagen és Oberschöneweide között az országúton lakodalmusok társaságát egy fának rohant, felborult és összes utasai az uttestre zuhantak. Tízennégy sebesülés történt. Köztük többnek állapota igen súlyos.

Eljegyzés. Friedmann Esztiú Nagy-Hondáról eljegyezte Szánder Soli Beszterce.

Lezárult a perbeszédék sora a Macek-perben. Belgrádból jelentik: A Macek-perben Trumbics volt miniszter, Macek fővédőjének védőbeszédével a perbeszédék sora lezárult. A tárgyalást vezető elnök közölte, hogy a bíróság június 14-én hirdeti ítéletét.

Véres összetűzések négerék és fehérek között. Newyorkból jelentik: Több partvidéki városban súlyos összetűzések voltak fehérek és négerék között. A rendőrök csak a legnagyobb erővel tudták legelőbb helyűt a veregetőket szétválasztani. A harcokban 9 ember életét vesztette, 37 súlyosan megsebesült.

Kitiltottak két angol folyóiratot az ir szabaddal területéről. Londonból jelentik: Az ir szabaddal területéről négy angol heti folyóiratot kitiltottak. Az intézkedés oka az, hogy a lapok olvasnivaló anyagának túlnyomórészt bünyűgyi szenzációk részletes leírása tette ki.

Aki fiatalosát tartósan fenn akarja tartani, reggelire, uzsonnára rendszeresen Ovomaltine-t fogyasszon.

Egy vonat elütött egy gépkocsit Amerikában. Washingtonból jelentik: Culpeper közelében egy vonat elütött egy gépkocsit s romjait messze magával sodorta. Négy utas holttestét borzalmasan összeroncsolt állapotban emelték ki a kerekék alól.

Kommunista agitátorokat tartóztattak le a morva szénbányavidéken. Prágából jelentik: A morva szénbányavidéken kommunista agitátorokat tartóztattak le. Több agitátor külföldi alattvaló és eddigi megállapítások szerint moszkvai utasításra dolgozott a köztársaság területén kommunista sejtrendszer kiépítésén.

Egy társaság az Ohio folyóba zuhant. Newyorkból jelentik: Kentucky államban, Louisville közelében egy társaság az Ohio folyóba zuhant. Két utast súlyos sérülésekkel kimentettek. Ötön életüket veszítették a szernesétlenségnek.

A WIZO választmánya ma kedden délután 5 órakor a Szövetség helyiségében tartja rendes választmányi ülést, amelyre a választmányi tagok megjelensét kéri a vezetőség.

Ha fáj a feje és szédül, ha teltség, bélyegzalat, gyomorégést, oldalszúrást, mellszorulást és szivdobogást érez, igyék minél előbb valódi „Ferenc Jó-zsef” keserűvizet. Gyomor- és bélszakorvosok bizonyítják, hogy a Ferenc Jó-zsef víz remek természetalkotta hasbajtó. A Ferenc József keserűvizet kapható gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

BÁRHOL MEGJELENT KÖNYVEI MEGKAPHAT AZ ÚJ KELET KÖNYVOSZTÁLYÁBAN.

Egyre több gyilkosságot, gyujtogatást vállal magára a düszszeldorfi tömeggyilkos

Berlin, jun. 9. Kürten, a düszszeldorfi tömeggyilkos kihallgatása még nem fejeződött be. A vallatás során Kürten 1921—1925. közötti időből, amikor Altenburgban tartózkodott, több gyujtogatást, továbbá két gyilkosságot és 4 gyilkossági kísérletet vallott be. A detektí-

vek most azon fáradoznak, hogy Kürten altenburgi bűnlajstromát felfedjék, hogy megállapítható legyen, mi igaz abból, amit Kürten a cselekményekből magára vállalt. Kürten bevallott még egy 1925 nyarán elkövetett gyilkosságot is.

Két embert megsebesített, azután szivenlőtte magát egy menekülő kommunista

Izgalmas hajszja Belgrád utcáin egy kommunista ügynök után

Belgrád, június 9. A belgrádi rendőrségnek tudomására jutott, hogy Delics Milan ismert kommunista agitátor a fővárosban tartózkodik. A rendőrség erővel nyomozást indított a veszedelemes kommunista kézkerítésére és pénteken délelőtt sikerült rátalálni a Paracsinszka-utca 6 alatti házában.

Delics, amikor megpillantotta lakásában a rendőröket, előrántotta revolverét és rájuk lőtt. Egy detektívet a szobában megsebesített, majd felhasználva a zavart, kiugrott a folyosóra és elmenekült. A detektívek üldözőbe vették a kommunistát, közben Delics az utcán is folyton lövöldözött üldözőire. Az üldözők között volt egy polgári személy is, akit Delics szintén megsebesített.

Pillanatok alatt számos csendőr és rendőr sereglett össze az utcán. Delics látva, hogy nincs menekvés, revolverét maga ellen irányította és sziven lőtte magát. Delics a helyszínen meghalt. Zsebeiben még két töltött revolvert találtak a rendőrség.

Adler Sámuel lett a kolozsvári ortodox hitközség új elnöke

Az új elnök programja

Cluj-Kolozsvár, június 9. A kolozsvári ortodox zsidó hitközség képviselőtestülete vasárnap délelőtt tíz órakor választógyűlést tartott, hogy a Schwarz Jakab elnökkel együtt lemondott előjáróság helyébe új vezetőséget válasszon.

Pollák Sándor dr., mint a választási bizottság elnöke, röviden ismertette Schwarz Jakabnak az elnöki tisztségéről való lemondása előzményeit, majd felkérte a képviselőtestületet az új előjárósági választások megejtésére.

A választások a következő eredményeket hozták:

Elnöke egyhangulag megválasztották Adler Sámuel, alelnökök lettek: Rosenzweig Emanuel és Fischer Rezső. Gondnokok: Róz István, Weinstein Sámuel és Weinstein Mór; pénztáros: Auslander Lajos, ellenőr Vogel Jakab, gazda Wohl Sámuel. Tanácsnokok: Schwarz Jakab, dr. Sebestyén József, Salamon Jakab, Léb Miksa, Rosenfeld Armin, Weisz Gyula, Nagyfaludi Nándor, Goldberger Kálmán és Zelig Samu.

A megválasztott elnök rövid beszédben megköszönte a személye iránt megnyilvánuló bizalmat és kifejezte, hogy első feladatának a hitközség pénzügyi szanálását tekintti. Kéri az előjáróság, a képviselőtestület és minden hitközségi tag hathatós támogatását a nehéz fel-

adatok megoldásához. Munkatársunk előtt Adler Sámuel ezekben körvonalazta elnöki programját:

1921-ben választottak meg alelnökké, 1923-ban pedig a kolozsvári ortodox zsidó hitközség elnöke lettem. Azóta még négy ízben kerültem a hitközség élére. Fájdalom, soha olyan válságos időben nem vettem át az ügyek vezetését, mint most. De azzal az érzéssel vállaltam az elnökséget, hogy a tisztség ezáltal nemcsak nobile officium számomra, hanem súlyos kötelesség. Elvárom, hogy ugyanígy gondolkozzanak társaim a vezetőségben és a hitközség tagjai.

Természetesen első főfeladatunkként a község pénzügyi rendezését tekintem, Semmiféle befektetést nem fogunk eszközölni és jelszavunk a takarékoskodik lesz. A továbbiakban erős tagszerzési akciókat fogunk beindítani és minden energiánkat az adósságok lecsökkentésére fogjuk irányítani. Már eddig is sikerült az egyik előkelő banknál a hitközség adósságának kamatlábat lényegesen csökkenteni, valamint a törlesztés tekintetében is kedvező feltételeket elérni.

A szefárd-ügyet is likvidálni kívánom. Azt hiszem, sikerülni fog és pedig a zsidó testvériség szellemében.

Aviz — Értésítés

A „Gránicerul“ vállalat autóbusz járatai a következő időkben közlekednek:

1936 május hó 26-tól

Cluj—Baia-Mare—Sighet

Indul				Cursa				Érkezik			
I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	IV.
630	14	—	—	Cluj	1030	—	—	830	—	—	1730
830	1530	—	—	Gherla	830	—	—	8	—	—	1530
9	16	—	—	Dej	7	—	—	7	—	—	14
10	17	—	—	Ileanda-Mare	6	—	—	6	—	—	13
11	18	—	—	Somcuta-Mare	5	—	—	5	18	10	12
12	19	14	5	Baia-Mare	4	18	10	4	17	9	—
—	—	15	6	Seini	—	17	9	—	16	8	—
—	—	16	7	Negresti	—	16	8	—	15	7	—
—	—	17	8	Câmpulung	—	15	7	—	14	6	—
—	—	18	9	Sighet	—	14	6	—	—	—	—

Cluj—Dej—Bistrița

Indul				Cursa				Érkezik			
I.	III.	II.	IV.	I.	III.	II.	IV.	I.	III.	II.	IV.
6	11	16	—	Cluj	10	15	18	830	1330	1630	—
730	1230	1730	—	Gherla	8	13	16	8	13	16	—
8	13	18	—	Dej	7	—	15	7	—	15	—
9	—	19	—	Beclean	6	—	14	6	—	14	—
10	—	20	—	Bistrița	—	—	—	—	—	—	—

Indulás a fő postától! Jegyek előre válthatók a Hotel Astoria, New-York, Central, Transilvania Bistrița-n a Hotel Hofmann, Szigeten a Hotel Korona portáinál. Kérvényezésre alkalmi autóbusszok, valamint auto-taxik bármikor megrendelhetők iradánkban Kolozsvár, Piața Stefan Cel Mare 4. — Telefon 8—44.

BENAMY: „KAJUT“. (Teljes kiadás) Ara 60 lej. Kapható az Új Kelet könyvosztályában.

— *Moissi londoni vendégszereplése.* Londonból jelentik: Londonban a hét ugyanazon napján két érdekes Hamlet-előadást tartottak meg. Az egyik előadást a Queen-színházban tartották meg a fiatal és rendkívül tehetséges Giældgouddal, a másik németnyelvű előadás pedig a Globe-színházban folyt le Alexander Moissival a főszerepben. Moissi, aki a darabot rendezte is, óriási sikert aratott. A londoni lapok mint a jelenkor egyik legzseniálisabb művészt ünneplik.

— *Kines az íróasztalban.* Egy stockholmi eset tanúsága szerint nemcsak regényekben fordul elő, hogy valamely régi íróasztal titkos rekeszében értékes okmányokat vagy pláne nagy pénzt találjanak. Északsvédország Örtviken nevű helységében egy munkás a napokban az apjától huszonegy évvel ezelőtt örökölt íróasztalnak titkos szekrényében négy takarékkönyvet talált, amely összesen tízezer koronáról szólt. Az apa asztalos volt és maga készítette el az íróasztalt. A fiú az íróasztalt apja halála óta gyakran akarta volna eladni, de nem akadt rá soha vevő.

— *Csekkhamisítás kíváncsiságból.* Berlinből jelentik: Hogy milyen könnyen járhatnak sikerrel a legügyetlenebb csekkhamisítások is, tegnap mutatta meg egy törvényszéki tárgyalás, melynek vadlottsága egy nagy berlini áruház 16 éves kifutófiúja volt. A fiatal suhancot egy száz márkára kiállított csekkel küldték el a bankba. A fiú a lehető legügyetlenebb módon hamisította meg a csekket: egészen más tintával, mint amilyennel a csekk volt írva. 11.000 márkára javította ki a csekk összegét. A bankban a 11.000 márkát minden további nélkül kifizették a fiatal suhancnak. Csak később derült ki a hamisítás s ekkor a fiú tíz márká kivételével visszaadta az egész összeget. Azzal védekezett, hogy nem akarta megtartani a pénzt, csak kíváncsi volt, hogy be lehet-e csapni a bankot. A bíróság feltételeken négy hónapi fogságra ítélte a kíváncsi fiatalembert.

— *Einstein a cambridgei egyetem díszdoktorává nevezték ki.* Londonból jelentik: Tegnap iktatták be ünneppel Baldwint a cambridgei egyetem kancellári állásába. Az ünnepi aktussal kapcsolatban az egyetem díszdoktorai névezték ki Dawes amerikai követet, Henderson külügyminisztert, Albert Einsteint és Galsworthy angol író.

— *Milliókra menő hamis dollárbankjegyre bukkant a newyorki rendőrség.* Newyorkból jelentik: A központi titkos rendőrség razziaát tartott egy brooklyni bérházban, amely szenzációs eredményt ért el. Az egyik lakásban közel másfélmillió névértékű hamis dollárbankjegyet találtak. A rendőrségnek az a gyanuja, hogy a brooklyni pénzhamisítók már hosszabb idő óta sikerrel üzik manipulációikat. Emellett vall az a körülmény is, hogy a lakásban levő bankkóprés mellett annyi feldolgozásra váró anyagot találtak, amely ötmillió dollár előállítását tette volna lehetővé. Ugyan csak razziaát tartott a rendőrség egy előkelő newyorki szállóban is, ahol egymillió háromszázezer dollár értékű arany- és ékköveket fedeztek fel. Öt egyénet letartóztattak, közöttük William O'Connort, egy közsérmert buffaloi sportférfiut is, mert az a gyanu merült fel ellenük, hogy ők követték el a Newyorkban hónapok óta megismétlődő nagyszabású ékszerrablásokat.

— *Két olasz repülő megdöntötte a magassági és távolsági világrekordot.* Rómából jelentik: A repülés távolsági és magassági világrekordját megdöntötték. A léghajózási minisztérium közlése szerint Maddalena pilótaórnagy és Cocconi pilótahadnagy 67 óra 15percig maradtak a levegőben s ezzel egy a távolsági, mint a tartamrepülés világrekordját magukhoz ragadták. A távolsági repülés világrekordját eddig Costes és Codos francia pilóták kezében volt, a tartamrepülés világrekordját pedig Risztes magyar és Zimmermann német pilóta tartotta. Maddalena pilótaórnagy az olasz légi flotta egyik legkitünőbb pilótája. Neve a Nobile-expedícióval kapcsolatban vált közzismertté s neki volt köszönhető az „Italia“ több utasának megmentése.

OLLA
GUM...?

bebizonyíthatólag a vezető világmárka. Minőségileg feltűnően megbízható és utánozhatatlan. Ügyeljen az „OLLA“ névre.

Arbaj ellen

in napilapban olgöket: ese egy a multban, sok kísérletezésnek

ya átfutjuk a törögjuk, hogy előbb a vett orvosszerekkel a 606-os (Salvarókkal, majd a 914-al, végül pedig a al. De a francia fedezési azt állaly a szájon keresztetelü orvosszekisérlet után a leglak, mert egészeaz eredményt érikbb injekciók. ell, hogy minél komeg a kezelés, anyagóyuítás. A SIG-zési gyanu felme-ny nappal elhárítjaely ha kifejlődik, megtartja káros ha-

tehat a vérbajnak ykezelési módjával amely tiszteletcia tudományosságret mindenkinek is-írva: dr. Paul Pe-si kórház belgyó-

gy a szájon kereszt-yekezelésnek legjobb R G Y L gyógyszer, Comaret, a párisi or-ratóriuma volt főnö-rában készítnek és gnyant és bismuthot

ny egy havi keze-390 lejbe kerül és kezelesre való egészütt az összes gyogy-drogeriákban.

L nagybani lerakata V. ker. Principa-

rdetések

KERESEK jul. vagy aug. 1-re belvárosban vagy belvárosok köz-zei 2 szoba, konyha, mellékhelyiségekkel álló lakást, fűrdőszobával, esetleg anélkül. Pontosan fizetek. Cikkemet a kiadóba kérek.

SCHWARTZ IG-NÁCNE orth. köcs VEGETARIUS ET-TERME és tejcsarnok Reg. Ferdinand (We-selényi-utca) 10. szám alatt megnyílt. Ugyan-ott naponta friss tehén és bivalytej, ugyasín-tén naponta frissen ké-szített tejszín, tejfő-vaj és túró kapható. Csecsemőknek és be-tegeknek állandóan egy-téhtől fejt tej is kapható házhöz szál-litva is.

MAKULATURA pap-ír 5 kg.-ként is eladó az Új Kelet kiadóban.

Tulajdonosított raktárkés-letét üzemi árkötéséssé-mi-att gyári áru alul is-árusítja

Hecht Kalapüzem
Cluj, Calea Regele Fer-dinand 30. sz., a nagy vashid mellett.

A legújabb sporteredmények

A Haggibbor kupaerőközése. Szombaton négy órakor vette kezdetét a Haggibbor tennismérkőzése. A verseny iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg és mindvégig izgalmas fordulatokban gazdag küzdelem volt. A Haggibbor kifizető rendezéséhez szegődött a lehető legkedvezőbb időjárás is, amely nagy közönséget vonzott az összes játszmához. A verseny eredményeit itt az alábbiakban közöljük:

Tennis Club—Romania. Férfi egyes: Tepszer (T. C.)—Georgescu kapitány (R.) 6:2, 6:1. Baatz (TC.)—Paraschivescu (R) 6:4, 6:4. Jorga (TC)—Daichend (R) 6:1, 6:1. Női egyes: Farkas Olga (TC)—Müller Böske (R) 6:2, 6:3. Férfi páros: Jorga, Szatmári (TC)—Georgescu kapitány, Paraschivescu (R) 6:1, 6:0. Női páros: Dr. Daichentné, Popovicsné (R)—Löwné, Farkas Olga (TC) 6:3, 2:6, 9:7. Vegyes páros: Löwné, Szatmári (TC)—Dr. Daichentné, Georgescu kapitány 6:1, 6:2. Játék állása: Tennis Club—Romania 6:1.

KAC—Romania. Férfi egyes: Szász Béla (KAC)—Georgescu kapitány (R) 6:4, 7:5. Szász Endre (KAC)—Paraschivescu (R) 6:0, 6:3. Balázs (KAC)—dr. Daichent (R) 6:0, 6:0. Hientz (KAC)—w. o. Női egyes: Arató Klári (KAC)—dr. Daichentné (R) 6:0, 6:1. Br. Kemény w. o. Férfi páros: Benedek, Szász E. (KAC)—Georgescu kapitány, Páher Klári—br. Kemény (KAC) 6:3, 6:0. Női páros: Arató Klári, br. Kemény (KAC)—dr. Daichentné, Popovicsné (R) 5:7, 6:2, 6:2. Vegyes páros: Fehér Klári, Benedek (KAC)—Georgescu kapitány, Popovicsné (R) 6:4, 6:4. Játék állása: KAC—Romania 9:4.

Haggibbor—Tennis Club. Férfi egyes: Simon (H)—Tepszer (TC) 6:3, 6:4. Radó (H)—Baatz (TC) 4:6, 6:3, 6:0. Rosenberg (H)—Szatmári (TC) 8:6, 6:4. Sonnenklár (H)—Jorga (TC) 6:0, 6:3. Deveseri Anci (H)—Löwné (TC) 6:3, 6:2. Révészné (H)—Samsonné (TC) w. o. Férfi páros: Simon, Radó (H)—Gyémánt, Szatmári (TC) 6:4, 5:7, 7:5. Női páros: Deveseri Anci, Révészné (H)—Löwné, Farkas Olga (TC) 6:1, 6:1. Vegyes páros: Löwné, Gyémánt (TC)—Révészné, Simon (H) 3:6, 6:1, 6:4. Játék állása: Haggibbor—Tennis Club 8:1.

Universitatea—KAC. Férfi egyes: Farkas (U)—Renner (KAC) 6:1, 6:1. Metianu kapitány (U)—Szász Béla (KAC) 3:6, 6:2, 6:4. Benedek (KAC)—Serb kapitány (U) 0:6, 6:4, 6:4. Szász Endre (KAC)—Faur (U) 6:1, 6:4. Női egyes: Rosinné (U)—Arató Klári (KAC) 6:4, 6:2. Ternovits (U)—Veresné (KAC) 6:3, 8:6. Férfi páros: Serb kapitány, Farkas (U)—Benedek, Szász (KAC) 6:3, 6:1. Női páros: Arató Klári, Veresné (KAC)—Rosinné, Ternovitsné (U) 5:7, 6:4, 6:1. Vegyes páros: Arató Klári, Szász E. (KAC)—Rosinné, Farkas (U) 7:5, 7:5. Játék állása: Universitatea—KAC 5:4.

Romania—Universitatea. Férfi egyes: Metianu kapitány (U)—Paraschivescu (R) 6:1, 6:1. Serb kapitány (U)—Georgescu (R) 6:2, 6:3. Faur (U)—dr. Daichent 6:2, 6:0. Női egyes: Rosinné (U)—dr. Daichentné (R) 6:1, 6:1. Ternovitsné (U)—Müller Böske (R) 6:1, 6:1. Férfi páros: Metianu kapitány, Farkas (U)—Paraschivescu, dr. Daichent (R) 6:0, 6:2. Női páros: Rosinné, Ternovitsné (U)—dr. Daichentné, Popovicsné 6:2, 6:2. Vegyes páros: Rosinné, Serb kapitány (U)—dr. Daichentné, Paraschivescu (R) 6:1, 3:6, 6:1. Játék állása: Universitatea—Romania 9:0.

Májusi válogatott könyvudonságok

Pierre Lotti: Ives testvérem	129.—
Csathó Kálmán: Matyika színesné akar lenni	109.—
Cushman: Az új szegények	153.—
Meredith: Tökéletes férfi	357.—
Hermant: Egy dedánya vallomása	153.—
Ludwig Wolf: Ketten az ég alatt	136.—
Maurois: Byron élete I—II.	390.—
Ehrenburg: Jeanne szerelme	238.—
Acremant: Rajta, házasodjunk	85.—
Andreas Fred: Valaki jár a sötétben	122.—
Sinclair Lewis: Fő-ucca I—II.	306.—
R. Kipling: Három katona	187.—
Romain Rolland: Ghandi	116.—
Lagerlöf: Anna Sward	187.—
Nyírő József: A sibói bölény I—II. kötet	200.—
Brocchi: A meghódított élet	231.—

az UJ KELET könyvostályában.

Haggibbor—KAC. Férfi egyes: Simon (H)—Renner (KAC) 6:0, 6:4. Radó (H)—Szász Béla (KAC) 8:6, 4:6, 6:3. Rosenberg (H)—Benedek (KAC) 1:6, 6:4, 6:2. Szász E. (KAC)—Sonnenklár (H) 6:4, 6:3. Női egyes: Andrásovszky Baba (KAC)—Révészné (H) 6:4, 6:2. Deveseri Anci (H) és Arató Klári közötti női egyet holnap fejezik be. Az első játszmát Arató Klári nyerte, a másodikat a késő délutáni órákban 7:7 eredménnyel félbeszakították. Férfi páros: Szász B., Szász E. (KAC)—Simon, Radó (H) 6:1, 6:4. Női páros: Arató, Andrásovszky (KAC)—Révészné, Deveseri Anci (H) 4:6, 10:8, 6:3. Vegyes páros: Arató, Szász E. (KAC)—Deveseri, Simon (H) 6:4, 7:5. Játék állása: KAC—Haggibbor 5:3.

Universitatea—Tennis Club. Férfi egyes: Farkas (U)—Tepszer (TC) 6:1, 6:3. Metianu kapitány (U)—Szatmári (KAC) w. o. Adam (U)—Jorga (TC) 4:6, 6:1, 6:3. Faur (U)—Wartenberg (TC) 7:5, 3:6, 6:4. Női egyes: Rosinné (U)—Löwné (TC) 6:0, 6:0. Ternovitsné (U)—Farkas Olga (H) 6:1, 8:6. Férfi páros: Metianu kapitány, Serb kapitány (U)—Tepszer, Jorga (TC) 6:0, 6:3. Női páros: Rosinné, Ternovitsné (U)—Löwné, Farkas Olga (TC) 6:1, 6:1. Játék állása: Universitatea—Tennis Club 9:0.

Kolozsvár. Universitatea—Banatul 4:1 (3:0). Biró: Man Károly. A temesvári bajnokságot szép játéka ellenére súlyos vereséget szenvedett Kolozsvár bajnokságotól.

KÖZGAZDASÁG

Gabonaraktaarak felállítására tervet dolgozott ki a kolozsvári Mezőgazdasági kamara

Cluj-Kolozsvár, június 9. A kolozsvári Mezőgazdasági Kamara a mezőgazdasági termékek értékesítésének céljából egy gabonaközraktár létesítését vette tervbe Kolozsvárt. A Mezőgazdasági Kamara tervei szerint a kolozsvári vasúti állomás mellett levő és a kamara tulajdonát képező tárházakat gabonaközraktár céljára alakítanák át. Az ott tárolásra kerülő gabonát a tárolató fél kivásárolására standardizálnák, ami lehetővé tenné a gabona jobb értékesítését. A tároláson és standardizáláson kívül a Mezőgazdasági Kamara által készített terv szerint bizományi eladásra is átvesz gabonát és arra előleget is, ille-

tőleg kölcsönt folyósít a közraktár a tárolt gabona értékének megfelelő arányban.

A terv keresztülvitelére a kolozsvári Mezőgazdasági Kamara a nagyobb kolozsvári pénzintézetek bevonásával egy konzorcium alapítását vette tervbe, amely a szükséges tőkét a kölcsönök folyósításához a Mezőgazdasági Kamara rendelkezésére bocsájtaná.

Értesítéseink szerint a gabonaközraktár felállítására vonatkozó megbeszélések előrehaladott stádiumban vannak és a tervezet a kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara is tárgyalni fogja.

Rendezik a Szamosvölgyi Vasut megváltását

A parlament még ebben az ülésszakban letárgyalja a bécsi Schoeller et Co. bankházzal kötött egyezményt

Bucuresti-Bukarest, június 9. A parlamentben beterjesztették a Szamosvölgyi Vasut Rt. részvénymajoritásának megváltásáról szóló törvényjavaslatot. Mint ismeretes, ez a részvénymajoritás a bécsi Schoeller et Co. bankház igazgatás alatt álló külföldi csoport, amelynek éveken át folyt a tárgyalások. Az impériumváltozás után ugyanis a CFR egyszerűen átvette a Szamosvölgyi Vasutat anélkül, hogy a részvényesek beleegyezését kikérte volna, a bevételeket senkinek el nem számolta, viszont a társaság volt személyzetét még ma sem vette át.

A perrel járó kellemetlenségek elkerülése érdekében a kormány Raileanu volt közlekedésügyi államtitkárát bízta meg, hogy kössön megegyezést a kül-

földi csoporttal a birtokában levő részvények átadása tekintetében. Az ügyből nagy botrány lett, mert kiderült, hogy Raileanu a román államra igen hátrányos megváltási kulesban állapodott meg a régi tulajdonosokkal.

Megmozdultak a Szamosvölgyi belföldi részvényesek is, akikre a Raileanu-féle megállapodás nem vonatkozott és végül is az államtitkár urat menesztették.

Most azután parlament elé kerül a Schoeller-céggel megkötött szerződés, amelyet még ebben az ülésszakban akarunk megszavaztatni.

Ha elfogadják a megállapodást, akkor a Szamosvölgyi Vasut egykori alkalmazottjainak sok kárválráival tartított ügye is rendeződni fog.

A jegybank hitelmegszorítással akarja kényszeríteni a gazdákat a gabonakészletek olcsó értékesítésére

'A gabona-exportot akarja fokozni a jegybank

Bucuresti-Bukarest, június 9. A legújabb politikai események jelentősége mellett is a pénzügyi és gazdasági körökben élénk diskusszió tárgyát képezik azok a hírek, amelyek a Banca Nationala új politikája felől kerülnek forgalomba. A jegybank, amely tudvalevőleg kitart a magas kamatláb mellett, jelentékeny reeszkompt-hitelredukciót tervez egyes bankokkal szemben és a legutóbbi bankjegyforgalmi kimutatásban ennek hatása is már érezhetővé vált. Azzal indokolják ezt az intézkedést, hogy a gabonarak még mindig nem elég alacsonyak ahhoz, hogy erőteljes export alakulhasson ki és ezért

hitel megvonásával igyekeznének kényszeríteni a gazdák közönségtől még a mostani alacsony árakon alól is megválni igyekeznék.

A gabonarak ezen mesterséges leszorításával egyidejűleg egyes iparicikkek áresése is várható, ami főleg a fogyaszt-

tás és vásárlóképeség hiányának tulajdonítható. Kérdés, hogy azok az előnyök, amelyek az export esetleges emelkedésével járnak, felérnek-e azokkal a veszteségekkel, amelyet a gazdák közönségnek kell viselnie, annál is inkább, mert

a mezőgazdasági termékek áresése a földék hozadékát is csökkenti és

Milyen legyen a modern irodaüzem?

Megmutatja Raith Tivadár:

Az irodaüzem racionalizálása

című két kötetes könyve.

Ara 391 lej

az UJ KELET könyvostályában

Jó könyvek

Az utóbbi hónapok könyvterméséből mindenféle izlés, irodalmi érdeklődés megtalálja a megfelelő művet. Közönséges és kritika egyaránt elismeréssel fogadta ezeket a könyveket.

Komáromi: Az Ősdiák vköt. Lei	160.—
Doxy J.: Arany János vköt.	198.—
Mark Twain: A titokzatos idegen vászonkötésben	96.—
Markovits R.: Aranyvonat	160.—
M. C. Weyer: Egy férfi a multjára borul vkötésben	160.—
Hay Gyula: Színhely: Budapest, idő: 10 év vkötésben	90.—
Benn: Háboru	204.—
Remarque: Nyugaton a helyzet változatlan	120.—
Remarque: Nyugaton a helyzet változatlan	163.—
Munk Arthur: A nagy káder	164.—
Fabián Béla: Hat ló 40 ember	136.—
Ludwig: Julius 14.	228.—
Arnold Zweig: Grisa őrmester I—II. kötet	216.—
Kessel: A repülőtszít	108.—
Illa Ehrenburg: Moszkvai sikátor	108.—
Révész Béla: Egyedül mindenkivel	123.—
Földi M.: Kezdődik újra minden	238.—
Jack London: A mayák kincse	198.—
Karinthy Frigyes: Minden másként van	232.—
Bartók György: Böhm Károly	187.—
Stefan Zweig: Tolsztoj illusztrált kiadás	197.—
Oppenheim: A fekete pásztor	54.—
Renard: Flechambeau urból bacillus lesz	54.—

Kapható az „Uj Kelet” könyvostályában.

igy a földarak visszaesése is várható.

A bukaresti gazdasági tényezők remélik, hogy ha az ország politikai élete ismét nyugodt mederbe terelődik, a külföldi tőke intenzívebb érdeklődés fog Románia iránt mutatni és így elengedhetők lesznek azok a gazdasági politikai következmények, melyeket a jegybank nem éppen szerencsésnek mondható mai politikája idéz elő.

Az Erdélyi Szeszgyárosok Szövetsége mely legújabbban a mezőgazdasági szeszgyárosok érdekképviseletének organumává vált, folyó évi július hó 22-én délután 4 órakor a helybeli kereskedelmi és iparkamara kis üléstermében rendes közgyűlést tart, melynek az a körülmény kölcsönöz külön fontosságot, hogy annak napirendjén, az évenként ismétlődő, rendes tárgyakon kívül, a legújabbban tárgyalás alatt álló szeszadótörvényjavaslat szülte helyzetnek a Szövetség és tagjai szempontjából való megtárgyalása és ennek keretében a Szövetség jövőjének kérdése is szerepel.

Bankinszolvenciák Franciaországban. Párisból jelentik: A párisi tőzsdén az utóbbi hetekben tapasztalt tartós baiesulyos konzekvenciákat vont maga után. Az utóbbi hónapokban ugyanis számos kicsiny vidéki bank fizetékép telenség jelentett be. Most azonban a „Liberté” jelentése szerint két nagyobb párisi bank is fizetési zavarokkal küzd. A tőzsdealkusok szindikátusa a két bank szanalása érdekében megtette a szükséges lépéseket.

A Standard Oil megvette a szén cseppfolyósítására vonatkozó szabadalmat. Berlinből jelentik: Newyorkból érkezett híradás szerint a Standard Oil Company közgyűlésén bejelentették, hogy a társulat megvette a I. G. Farben industriának a szén cseppfolyósítására adott szabadalmát. Az új eljárással a szénből hidralikus és vegyi uton elő lehet állítani: cseppfolyós szén, szénkátrányt és különböző porlasi termékeket, végül nyersolajat. Számos petróleum-társulat tárgyalásokat folytatott a szabadalmazott hidralikus eljárás megszerzésére.

Módosítják a Magyar Folyam és Tengerhajózási Részvénytársaságot. Budapestről jelentik: Jól értesült pénzügyi körökből szerzett hírek szerint a magyar kormány a Magyar Folyam és Tengerhajózási Részvénytársaság részvényeit meg akarja vásárolni és még a nyári ülésszak előtt a tranzakciókról törvényjavaslatot terjeszt a parlament elé. A társulat részvénybirtokosai azokban vannak. A magyar kormány ezt megváltja és a társulatot állami kezelésbe veszi. A tárgyalások befejezés előtt állanak. A kormány a hajózárs nagybort súlyt kíván helyezni és a közeljövőben két nagyobb gőzös elkészítésére ad megbízást.

XIII ÉVF. *
Cluj—Kolo
június 16
5690 ÉV - S

Az Uj Kelet és bánáti
Cikkeink ut forrás megj
Kéziratokat és megörzésük

Maniu

Károlyosztály

Bucuresti-Bukarest Kelet tudósítójától látszólag teljes a eseménytelenül s véget. Mindenki hogy Károly kirá dönteni. Az új mi látás leghamarabb a beavatottak. Ép közönsége kedden mutatott az eseménal izgatottabb vbokban és a politikai ahol serényen kés hatóságra.

A nem zérlebbi ágya k

Amint már teg lenettük, Maniu is audiencián volt második királyi a délutáni órákban karesti lakására k belügyminiszter még most is kény Vajda lakásán es a nemzeti parasztának tagjai: Ponescu, Mihalache, Ioanitescu, Radu Hatiegan Emil és informálta a párnak tagjait két ményéről, azután mik a legsürgösebb kapna megbízást.

Szilár párt e
Az utóbbi napoként teljesen megzeti parasztpart e Maniu kap kormányzást, ami az össz a legvalószínűbb. Man Popovici, Malache és Mirones fognak foglalni. I sulyozta a vezérle hogy a király k problémák kielöl kormány jövő t fogja az alapját.

Maniu Károly
A vezérlebizotts kormánypart képmódemn étteremből iltek össze, amelteljes számban v pohárköszöntőt l aki poharát II. E